

DUHOVNI PASTIR

Izhaja vsak mesec.

Velja 8 K na leto.

XXX. letnik.

V Ljubljani, maj 1913.

V. zvezek.

Pridigar in sveto leto.

Z okrožnico »Universis Christifidelibus« z dne 8. marca t. l. je sv. oče Pij X. proglasil v spomin 1600 letnice popolne zmage sv. Cerkve dobo v letošnjem letu od bele nedelje do praznika Marijinega brezmadežnega spočetja za izredno spominsko sveto leto. Pod pogoji, kakor so določeni v okrožnici in podrobneje označeni v vsaki škofiji, bodo dobili vsi verniki popoln odpustek vseh časnih kazni. — V milostipolnem času torej živimo, ko bodo vsi kristjani lahko zajemali iz zaklada sv. Cerkve, da se morejo rešiti časnih kazni, ki jih čakajo zavoljo njihovih grehov. Dolžnost pridigarjev v tem času pa je, delovati na to, da se bode popolnoma dosegel namen, kakor ga ima vsako sveto leto, da se bodo duše v resnici duhovno prerodile, očistile madežev, katere so napravili grehi, odprostile slabih razvad, na drugi strani pa, da v njih poženo lepe cvetke krščanskih čednosti in da jih prešine ogenj goreče ljubezni do Boga. Na to dolžnost pridigarjev opozarja že okrožnica sama, ko pravi, da je ljudstvo pripraviti na izvrševanje pogojev, določenih za zadobitev odpustkov v svetem letu, etiam verbi Dei praedicatione. V posameznih škofijah je tudi natančneje določena dolžnost pridigarjev, n. pr. v goriški nadškofiji je ukazano: »Ven. Clero curato commendamus, ut sacras missiones, tridua vel saltem unum sermonem de jubilaeo ad Christifideles habeant« (Fol. eccles. 1913, IV. str. 32.).

Slovensko homiletično slovstvo priča, da so cerkveni govorniki povodom prejšnjih jubilejev posebno goreče se posluževali milostipolne prilike svetega leta in goreče oznanjevali svete resnice, ki vabijo k pokori in poboljšanju. Že povodom jubileja l. 1826. govornjene pridige so izšle v tisku. Ljubljanski knezoškof Anton Alojzij Wolf je izdal pridigo, ki jo je imel o pričetku tedanjega svetega leta, dne 30. aprila 1826. l., pri sv. Jakobu v Ljubljani. (Slovenski prevod je oskrbel G. Dolenc.) — Franciškan P. Ferdinand Vonča, sloveč orientalist,

je izdal tri pridige za sveto leto (natisnjene v Celovcu l. 1827.), ki jih je imel v cerkvi sv. Petra pri Natisoni v videmski škofiji. — L. 1829. je izšla obširna zbirka cerkvenih govorov za sveto leto z naslovom »Opominjevanje k pokori«, ki jih je spisal Janez Traven, župnik v Poljanah nad Škofjo Loko.¹

O jubileju l. 1850. je izšla slovenska knjižica: »Molitve pri obiskovanju cerkvâ v zadobljenje odpustka svetega leta« (str. 32), na str. 3.—6. je pastirsko pismo knezoškofa Ant. A. Wolfa. — Za izredne jubileje l. 1852., 1854./1855. in 1858 je izdal posebno pristrčne pastirske liste škof Ant. M. Slomšek.²

Naj še imenujem dokaj obširno knjižico (str. 144), ki jo je za sveto leto 1875. po nemškem izvorniku škofa dr. J. Zwergerja oskrbel tedanji ljubljanski stolni dekan Jožef Zupan, in istotako obširnejšo knjižico (str. 127), ki jo je o začetku izrednega svetega leta 1881. sestavil dr. Anton Jarc in jo je izdala Katoliška družba v Ljubljani. — Povodom izrednega jubileja l. 1886. so objavili »Glasi Katoliške družbe« dva temeljita članka o svetem letu: »Sveto leto« in »Zakaj praznujemo letos sveto leto?«

Ob istem jubileju (l. 1886.) so izšli v Duh. Pastirju slavnega pridigarja Janeza Ažmana svetoletni govori. Pridigar si je izbral za predmet jubilejnih govorov nastopne tvarine:

1. Judovsko sveto leto, predpoda krščanskega svetega leta.

2. V svetem letu je treba tudi sveto živeti.

3. Spoved za sveto leto.

4. Sovraštvo in krščanska sprava (za sveto leto).

5. Sv. rožni venec v svetem letu.

6. Tretji red sv. Frančiška (za sveto leto).

7. Enkrat velja! ali vojska in zmagà.

(Vsi govori so v Duh. Pastirju l. 1886.)

Za sveto leto 1901. je pa objavil v Duh. Pastirju sedanjí presvetli tržaško-koperski škof, mons. dr. Andrej Karlin, dva posebno primerna govora, in sicer:

1. Zgodovinski govor o svetem letu. (Duh. Pastir 1901, str. 20.)

2. Kaj je sveto leto in kako se ga udeležujmo. (Duh. Pastir 1901, str. 30.)

V istem letniku Duh. Pastirja (1901) so tudi še trije svetoletni govori župnika Val. Bernika, in sicer:

1. Dobra dela in stan smrtnega greha (str. 502).

¹ Gl.: Dr. A. Medved: Zgodovina slov. cerkv. govorništva. (Voditelj, 1907, str. 69, 70.)

² Ant. Mart. Slomšek Pastirski listi, str. 176, 181 in 189.

2. Kako nas satan odvrtačuje od ljubezni do Boga in svetoletne spovedi (str. 546).

3. Pridiga za zahvalno nedeljo in za sklep svetega leta (str. 642).

Za sveto leto 1901 je napisal knjižico (str. 56) tedanji ljubljanski stolni dekan Andrej Zamejic.

V škofijskih listih so objavljeni pastirski listi, ki so jih presvetli škofje izdali povodom zadnjih jubilejev.

* * *

Tudi letos bodo pridigarji z vso vnemo vabili vernike, da se pridno udeležujejo milosti svetega leta, da se očistijo pregreh in prenové svoje duše v svetosti. Primerno se nam zdi podati takoj v pričujočem zvezku nekaj tozadevne tvarine, in sicer zgodovinske črtice o svetem letu, povod letošnjega svetega leta in govor profesorja bogoslovja v Celovcu, dr. L. Ehrlicha, z naslovom: Strašno je pasti v roke živega Boga, ki naj bi vabil vernike k pokori in poboljšanju.

I. Zgodovinske črtice o svetem letu.¹

»Sv. Cerkev je oblast, podeljevati vernikom svete odpustke, od apostolskih časov sem vedno po Gospodovem povelju rabila. Že veliki oznanjevalec evangelija med pagani, sv. apostol Pavel, je nekemu nečistniku v Korintu del kazni, katero mu je bil prej naložil, v imenu Jezusa Kristusa odpustil, kakor sam piše: »Kajti, kar sem mu odpustil, če sem mu odpustil, to je zaradi vas, v osebi Kristusovi.« (II. Kor. 2, 10.) To je prvi sveti odpustek, o katerem imamo pisano spročilo. Iz stare dobe imamo pa še mnogo drugih potrdil in dokazov, da je sv. Cerkev vedno izvrševala to svojo oblast. Na priprošnje mučencev so škofje grešnikom nekaj naloženih časnih kazni odpuščali. Evzebij, prvi cerkveni zgodovinar, pravi o tem: »Mučeniki se niso ponašali proti grešnikom, marveč blagre, katerih so sami imeli v izobilju, so delili radi potrebnim, kazali so materno-ustmiljeno srce in zaradi njih so prelivali mnogo solzá pred Bogom Očetom. Prosili so za življenje; Bog jim je dal in delili so je svojim bližnjim in so v vseh obzirih kot zmagovalci šli k Bogu.« »To,« pravi, »je bila njihova »največja vojska.« Tedaj ti zmagoviti spoznavalci Jezusove vere so v svojem gorečem ognju božje ljubezni, ki jih je vedla pred divje zveri, katera jim je dala moč, da so pogumno predali svoje ude rabeljskemu orodju, v zadnjem trenutku imeli v spominu svoje revne sobrate v Kristusu, ki so ječali pod težo naloženih kazni in so jim odstopali delež svojega zaslužnja. — Škofje so pa tudi v posameznih

¹ Gl. »Sveto leto«, II., spisal J. Krek, v Glasih Kat. družbe, I. 1886.

slučajih sami od sebe pomilostili nesrečne grešnike s podeljenjem svetih odpustkov. Kadar so videli resnično skesano in potrto srce ali telesno slabost in bolezen, takrat so vselej radi zajemali iz zakladnice sv. Cerkve. Trde in ostre kazni so tudi zmenjevali in so mesto njih sempatja nalagali včasih večjo miloščino ali romanje na kak posebno znamenit svet kraj; vse pa le tedaj, ko so pri grešniku videli in opazili duhá prave pokore. Čim bolj so pojenjevale očitne cerkvene kazni, katere so škofje grešnikom nalagali, tembolj so se množili sveti odpustki. Ker je bila važnost njihova kmalu vobče znana, kajti vsak je čutil, da ni v stanu, vseh kazni za svoje grehe prestati, katere mu je nalagala vest njegova, se lahko ume, da je radostno vsakdo uporabil priložnost, ki mu je omogočila, udeležiti se svetih odpustkov. Ker so bili darovi bolj redki, so se zdeli tem dragocenejši, tem vrednejši, da se človek zanje potruji z vsemi svojimi močmi. Lahko si razlagamo tedaj velikansko število ljudi vsake starosti in od vseh krajev, ki so hiteli tja, kjer se jim je odpirala božja zakladnica. Zlasti v Rim, v sedež krščanstva, tja k stolici sv. Petra so romali, kadar so želeli okoristiti se pri tem svetem vrelcu. Bilo je leta 1299., ko se je razširila po Laškem in še dalje vest, da sveti oče to leto podeljuje vsem vernikom, ki priromajo v večno mesto obiskat cerkev sv. Petra, popoln odpustek. Ta vest je oživila srca vseh, ki so se čutili potrebne, odložiti breme svojih grehov; z novim upanjem jih je prešinila in brez pomisljanja so se podali na pot. Vse je vodila ena misel, udeležiti se svetih odpustkov, od sneženega severa, od vročih južnih krajev, od vzhoda in zahoda je privrelo brezštevilno ljudstvo v glavno mesto krščanstva. Nebrojna četa plemenitnikov, knezov, škofov in opatov je z nepregledno množico prostega ljudstva vred stala pred prestolom tedanjega naslednika sv. Petra. Papeževal je takrat sloveči Bonifacij VIII. To je ostrmel, ko je videl pred seboj toliko vernih sinov in hčerâ. Preiskavati je bil dal po pismih, a ondi se ni našlo ničesar, da bi se bil že kdaj delil za vesoljno Cerkev na ta način popoln odpustek. Tu pripeljejo predenj stoinsedemletnega starčka, ki menda vé o takem splošnem odpustku, ki se je dajal pred 100 leti. Ta pripoveduje sv. očetu, da je leta 1200. s svojim očetom kot mlad dečko obiskal večno mesto in da se je tedaj udeležil popolnega odpustka, rekel pa je tudi, da mu je oče zatrjeval velikansko važnost tega darú in mu naročal, naj čez 100 let, če mu Bog dá še ućakati, zopet gre na odpustke. V teku dolgega svojega življenja ni pozabil očetovega opomina in kot siv stavec prihaja zopet v Rim, da bi se po papeževi milosti udeležil velikega odpustka.

Sv. oče Bonifacij se je nato usmilil mnogobrojnih romarjev in je 22. februarja 1300 izdal pismo, v katerem je določil, da se bo odslej vsakih sto let v Rimu podeljeval popolni odpustek. Vsak romar, ki se skesano izpove in obišće cerkev sv. Petra in sv. Pavla v Rimu, se udeleži tega božjega daru.

Rimcem je naložil sv. oče, naj po tridesetkrat obiščejo imenovane cerkve, tujcem pa le po petnajstkrat. To pismo je razveselilo ves katoliški svet; procesija za procesijo se je vrstila, da bi, izpolnivši stavljene pogoje, bila deležna svetih odpustkov. Ljudi se je tedaj v Rimu kar trlo in v velikanski gnječi, ki je vladala po mestu, se je žalibog tudi nekaj romarjev zadušilo. Vkljub velikemu številu so pa vendar Rimci tuje popotnike prijazno sprejemali in jih dobro pogoščevali; ti so se nasprotno hvaležne izkazali s tem, da so bogato obdarovali cerkve večnega mesta. Najlepše pa je bilo to, da so bili potniki vsi enega srca in ene misli, brezštevilne čete iz vseh krajev so si tu prijazno segale v roke in sklepale prijateljstvo, saj jih je vezal en duh — duh p o k o r e. V bratovski ljubezni so poklekovali skupaj na grob svetih prvakov Petra in Pavla, v skesani ponižnosti so v skupnih molitvah prosili si odpuščanja in oproščenja od grehov in kazni. Vsem se je zdel svet čas, v katerem Bog milosti v najobilnejši meri deli onim, ki ga prosijo zanje. Čutili so, da jih Bog obiskuje, a ne tako, kot sicer, s potrpežljivim klicanjem, z migljaji in s kratko prošnjo, marveč da jih skoraj siloma vabi, naj se okoristijo pri neprecenljivih zakladih duhovne zakladnice. Tako tedaj ni bilo čuda, da je to leto trdno ostalo v spominu vernim kristjanom in da so si le to želeli, naj bi se zmanjšal dolgi obrok, katerega je postavil sv. oče, in naj bi se večkrat dajala katoliškemu svetu priložnost udeležiti se na tako svečan način svetih odpustkov. Ko se je tedaj bližalo leto 1350., so Rimci v sporazumljenju celega svetega mesta poslali poslanca v Avignon na Francosko, kjer je tedaj vladal papež Klemen VI. Poslali so jih prosit, naj bi on v očetovski ljubezni za polovico skrajšal obrok, po katerem se ima podeljevati popolni odpustek. Ta je ponižno prošnjo radovoljno uslišal in leta 1343. je izdal pismo, v katerem naznanja, da se bo »iz nakopičenih zakladov blažene božje porodnice in vseh svetnikov, od prvega pravičnega do poslednjega,« vsakih petdeset let podeljeval v Rimu popoln odpustek. Med pogoje pa je postavil še to, da se mora poleg imenovanih cerkvâ obiskati še znamenita cerkev svetega Janeza v Lateranu. V svojem pismu je navedel tudi vzroke, zakaj da je prikrajšal obrok, in sicer glede na vesoljne prošnje, po katerih uvidi, da se v tem času v resnici množi živa vera, da se krepi upanje in da se neti ljubezen, da se pa tudi budi spokorni duh v srcih vernih kristjanov, glede na to, da jih je le malo, ki se morejo vsakih sto let odpustka udeležiti; dalje glede na to, da je Kristus svojim apostolom petdeset dni po svojem vstajenju od mrtvih poslal Sv. Duha in da sedaj tudi sv. oče po svoji oblasti vsakih petdeset let željno pričakovanje izpolni s popolnim odpustkom tistim, katerim tudi Sv. Duh svoje milosti ne odreka; slednjič pa glede na judovski praznik, ki se je tudi praznoval vsakih petdeset let. Ta papež je v svojem

pismu to leto imenoval sveto ali jubilejno leto; in tako je pokazal, da ima biti to vsakih petdeset let se ponavljajoče slavnostno leto nekak odšev, nekaka izpolnitev predpodbode praznika, ki ga je obhajalo izraelsko ljudstvo; pokazal je, da so se v novem zakonu približali »časi odpuscanja«, odkar je poslal Gospod »oznanovanega Jezusa Kristusa«. (Dej. ap. 3, 20.)

Na občno priprošnjo je sv. oče Pavel II. l. 1470. zopet okrajšal obrok za praznovanje svetega leta, in sicer na petindvajset let. In pri tem je ostalo.

Prišlo je pa tudi v navado, da so papeži ob posebnih priložnostih razpisali popoln odpustek, kakor se dobi v svetem letu; tako izvanredno sveto leto so razpisali, ko so zasedli papežko stolico, če so hoteli odvrniti kako nesrečo ali žalostno stanje sv. Cerkve, ali kadar so se hoteli izkazati hvaležne za kak posebno vesel dogodek v sveti Cerkvi.

II. Povod letošnjega svetega leta.

Izredno vesel dogodek obhaja letos sv. Cerkev. Hvaležno se spominja onega časa, ko je nehalo tristoletno preganjanje, ko ji je cesar Konstantin Veliki podelil popolno prostost, ko se je mogla neovirano dalje razširjati. Predočimo si dobo, preden je dobila sv. Cerkev prostost, da bomo znali bolj ceniti veselje in radost kristjanov, ki so prišli ven iz katakomb obhajati božjo službo v novozgrajena krasna svetišča! Če bomo te dogodke večkrat preudarjali, bode tudi naša hvaležnost v letošnjem svetem letu večja.

Preden je dobila sv. Cerkev prostost, so bili za kristjane strašni časi, posebno zadnjih deset let, od leta 303. dalje. Cesarja Dioklecijan in Galerij sta napovedala krščanstvu neizprosni boj. Najhujša smrt je bila zažugana leta 304. vsem, ki se ne odpovedo sveti veri. Zgodovinar Evzebij pripoveduje, da so preganjalci dan na dan si izmišljali nove muke in z njimi trpinčili kristjane. Meči so se skrhali. Trumoma so kristjane sežigali, potapljali jih v vodo, mesarili jih z železnimi kaveljni do kosti, pekli jih na raznjih, v odprte rane jim devali soli in jesiha, pribijali jih na križ, odsekavali jim ude. — Kristjan ni bil nikjer varen. K božji službi so se zbirali v katakombah pod zemljo, kjer so na grobcvih mučencev obhajali sveto daritev, prejemale sveto obhajilo ter se pripravljali na smrt — ali v arenah pred divjimi zvermi, ali v ognju, ali v vodi, ali pod mučeniškimi orodji rabljev.

Pa paganstvo krščanstva ni moglo zatreti. Kristjani so rajši umrli, kakor da bi zatajili sveto vero.

V Rimu je umrl mučeniške smrti sv. papež Marcellin, mučena je bila trinajstletna mladenka sv. Neža, v Sirakuzah v Siciliji je poveličala svoje devištvo s smrtjo sv. Lucija, v Lav-

reaku je eden izmed vojaških načelnikov, sv. Florijan, stopil pred sodnika ter pričal svojo vero.

Kri mučencev je tekla v onem času v potokih. V enem samem mesecu leta 304. je bilo mučenih 17.000 kristjanov. V Švici je bila umorjena cela legija krščanskih vojakov (okoli 6000 mož), ker ni hotela iti v boj zoper kristjane.

Tudi v naših krajih je bila zemlja namočena z mučeniško krvjo. Mučen je bil škof v Siskju, sv. Kvirin, na Goriškem so bili mučeni sv. Kancij, sv. Kancijan, sv. Kancijanila, sv. mašnik Prot in sv. Hrizogon. V Ptujju je umrl mučeniške smrti tamošnji škof sv. Viktorin, znan cerkveni pisatelj, v Trstu je bil sv. Just po raznem trpinčenju utopljen v morju.

Paganske oblasti so morale spoznati svojo onemoglost. Kaj je vendar moglo paganstvo sv. Cerkvi, katere člani se ne boje niti smrti? Hujše kazni in hujšega orožja od smrti na svetu ni. Premagan je, kdor s tem orožjem ne more doseči svojega namena. Krščanstvo je zmagalo, ker je resnica.

Dobil pa je del rimskega cesarstva cesar Konstantin. Pobožna mati Helena mu je že v mladosti vcepila spoštovanje do Kristusove vere. Zoper nježa se je sovladar Maksencij vzdignil z močno vojsko; že si je osvojil tudi Rim. Konstantin je bil takrat — v polletju leta 312. — v južni Galiji blizu mesta Lijona. Odločil se je, da bo šel Maksenciju z vojsko naproti. Ker je imel sovražnik dvakrat toliko vojakov kot on, mu je boj delal velike skrbi. — Bilo je zadnje dni v septembru. Ob cesarskem šotoru je bila zbrana Konstantinova vojska. Tedaj so zagledali nad zahajajočim solncem veliko in v žareči luči bliščeče se znamenje, katero je obkroževal jasno čitljiv grški napis: »V tem (znamenju) zmaguj.« Znamenje je bilo sestavljeno iz grških črk X (H) in P (R). Kristjanom v vojski je bilo jasno, da črki X (H) in P (R) pomenita Kristus. To znamenje so pisali svojim dragim pokojnikom na grob v spomin, da so umrli v veri za Kristusa. Znamenje se je prikazalo nad solncem, saj se Kristus imenuje v sv. pismu »solnce pravice«, in ko se je prikazal svojim učencem na gori Tabor, je žarelo njegovo obličje kakor solnce. Cesar je bil prepričan, da mu je Bog s čudovito prikaznijo hotel dati nedvomljivo zagotovilo prihodnje zmage. Po Kristusu samem v sanjah opomnjen je dal napraviti novo vojskino zastavo. Iz bližnjega Lijona je poklical zlatarjev, jim dal zlata, dragocenih kamenov in draguljev ter jim natančno določil podobo in obliko nove zastave. Vrh dolgega droga naj bi bilo iz samega zlata vlitó znamenje Kristusovo, obdano v obliki venca z dvakratno vrsto biserov. Pod to znamenje je ukazal pripeti zastavo s svojo podobo, obdano od solčnih žarkov. Zastavo je izročil petdeseterim prav srčnim vojakom, da so jo nosili pred vojsko. Kmalu se vname odločilna bitka pri Rimu, pri milvijskem mostu. Konstantin je imel 90.000 pešcev

in 8000 konjenikov, Maksencij pa 170.000 pešcev in 18.000 konjenikov. Že je jela omagovati Konštantinova vojska; tedaj pošlje on v prednje vrste legijo, ki je nosila novo zastavo. Pred zmagovitim krščanskim praporom se jamejo umikati vrste sovražnikov. Maksencij je bil popolnoma premagán; utonil je v reki Tiberi, ko je hotel ubežati Konštantinovim vojakom.

V spomin na to zmagó so prebivalci mesta Rima postavili cesarju Konštantinu slavolok. Napis na tem slavoloku pričuje za vse čase, da je Konštantin zmagal v zaupanju na božjo pomoč. Svoji sohi na glavnem rimskem trgu pa je Konštantin pozneje ukazal dati v roke križ, spodaj pa napis: »Po tem srečonosnem znamenju sem rešil vaše mesto trinogovega jarma.«

Že naslednje leto 313. je dal Konštantin s svojim sovladarjem Licinijem kristjanom popolno prostost. Izdal je v Milanu ukaz, da smejo kristjani očitno spoznavati svojo vero in da se jim morajo vrniti cerkve in cerkvena posestva. Pozneje je cesar Konštantin dal več postav, ki so pripomogle, da je Cerkev nemóteno začela izvrševati svoje kulturno delo — preobrazbo človeške družbe — v obširnem rimskem cesarstvu; med drugim je leta 321. določil, da se nedelja po vsem cesarstvu praznuje kot dan počitka.

V resnici, sv. Cerkev je prišla pod varstvom cesarja Konštantina iz katakomb v sijajnem sprevodu med petjem svetih pesmi.

Sv. oče Pij X. hoče, da se tega preveselega dogodka spominjamo v letošnjem svetem letu. Kakor je bila pred 1600 leti zmagá sv. Cerkve plačilo krvi Zveličarjeve in krvi mučencev, tako naj bo popolna zmagá svete Cerkve plačilo za spokorne solze vernikov. Po molitvi naj si priboré krščanska ljudstva zmagó, po pokori naj si pridobé milosti.

Al. Stroj.

Strašno je pasti v roke živega Boga.¹

Hebr. 10, 31.

»Jaz bi vas rad obvaroval. Rečem vam torej to-le, bratje: Čas je kratek; zato naj bodo tudi tisti, ki imajo žene, kakor bi jih ne imeli, in kateri jokajo, kakor bi ne jokali, kateri se veselè, kakor bi se ne veselili, kdor kupčuje s posestvom, kakor bi nič ne imel v posesti, in kateri uživajo ta svet, kakor bi ga ne uživali. Podoba tega sveta bo namreč prešla« (I. Kor. 7, 29.).

Sv. Pavell zopet in zopet ti moramo reči: kratek si in prav nam veljajo tvoje besede. — V teh zadevah, ki jih naštevaš, se namreč približno giblje naše življenje, in ti svetuješ, naj bi

¹ Primerno za pripravo na spoved v svetem letu.

mi pri vseh svojih trudih in užitkih dostavljali: »k a k o r b i n e«. — Vse naj človek tako dela, »kakor bi ne«. — Naj človek ne vzame dogodkov tega sveta preveč resno! Vse svetno je le bolj na videz; kajti: podoba tega sveta mine. Vse mine, čemu torej tako resno se ukvarjati s posvetnimi stvarmi! Vse mine za življenje, a vse ostane le za zadnji obračun! — Ostalo bo na dnu vsega posvetnega življenja dvoje, dobra dela in grehi! Vse ostane za obračun in sodbo, vse mine za življenje: dve resnici, ki jih nikdar nočemo verjeti. Delamo na svetu kot za večne čase, grešimo pa, kot bi bilo samo za trenutek. Popolnoma drugače bo delal Bog: Kot ribič bo vrgel mrežo v morje našega življenja, in niti te mreže so silno drobno natkane, nič jim ne uide! »Opazoval si vsa moja pota in gledaš na stopinje mojih korakov« (Job. 13, 27.). Za petami nam je vedno! Niti korak našega življenja mu ni skrit. Oster si, Gospod! »Ali ni vse to spravljeno in shranjeno v moji zakladnici? Moje je maščevanje in plačal bom o pravem času« (Deut, 32, 34.). — Pustimo se torej vendar razočarati zdaj, da ne bo tam enkrat razočaranje nadvse bridko! — Razočarajmo se vendar glede posvetnih dobrin! Vse mine; ne ostane ničesar razen greha. »Ti grešiš zaradi denarja? Pustiti ga moraš tu! Zaradi posestva? Pustiti ga moraš tu! Zaradi ženske? Pustiti jo moraš tu! Karkoli te zavede v greh, vse, vse moraš pustiti tu,« tako govori sv. Avguštin.

In vendar, sv. Avguštin! Mi vse to vemo, mi vse to slišimo, in vendar izvolimo greh. *Mysterium iniquitatis!* To je uganika greha! Tolikokrat navadna pamet ne zadošča! Tolikokrat ne zadošča ljubezen do Boga, da bi nas odvrnila od greha! Za te slučaje torej je na mestu, da si ogledamo greh od druge strani, da si ga ogledamo po kazni, ki zadene greh, da se zavedamo, kaj je Bog onim pripravil, ki so ga konečno po smrtnem grehu zapustili! Dà! V trenutkih, ko ljubezen odpove, spominjajmo se pekla, in na vekomaj ne bomo grešili.

Kaj je torej **pekel**?

Prej, ko se pekel začne, se bo vršila **ločitev!** in sicer vestna, skrbna! — Res je, da bodo množice nepregledne na sodnji dan! A kljub temu se bo ločitev vršila natančno in strogo! Popolnoma ncbeden se ne bo mogel prikriti. Kajti »Angeli separabunt malos de medio justorum« (Mat. 13, 49), angeli bodo ločili grešnike od pravičnih! — Zdaj bi se grešniki radi mešali med pravične, tukaj na tem svetu pa so se jih ogibali! Ampak ločitev se bo neusmiljeno vršila! — Grešniki! Slovo bodete vzeli, dolgo, večno, nepreklicno slovo! in ne morete več reči »na svidenje«. Ko se je lansko leto 1912 spomladì potopila ladja »Titanic« v Atlantskem morju, se je dalo pred potopom povelje: Žene se morajo ločiti od mož! — Nekaterе žene tega niso hotele storiti ter so se raje s svojimi možmi potopile! Pri poslednji sodbi se nikdo izmed pravičnih ne bo zanimal za

zavržene sorodnike! Tolažili se bodo: kajti Bog jim bo nadomestilo! Ne tako pri zavržencih! Gledali bodo za pravičnimi, ki se jim bodo umikali v rajske višave! Zadnji pogled! in ne bo več svidenja!

Na svetu je vsako slovo olepšano! Kajti upanje, to zlato upanje na svidenje klije v srcu in se ne dá zatreti! Res je, da smo nesli ven svoje drage! Res je, da počivajo tam v grobovih! Ampak iz grobov vznikne nežna cvetka, ki se imenuje: Na svidenje. Grob, pokopališče, kamor bodo vrženi grešniki, pekel, je nem, tih: Odtod ni vrnitve, ni več svidenja, kakor dolgo bo Bog še Bog. Vendar pa ločitev še ni pekel. — Pekel se bo šele začel. Cel pekel je povedan v eni sami besedi, in te besede ne bodo izrekli angeli, ampak: Bog sam, in sicer takoj, ko bo imel pred seboj vso ono obsojeno, izločeno množico. Ta beseda se glasi: »Poberite se od mene.« Proč od Boga, to je cel pekel. Vzrok za to vrsto kazni je povedal Bog sam: »Dvojno hudobijo je storilo moje ljudstvo: Mene, studenec žive vode, so zapustili in si izkopali kapnice, kapnice predrte, ki ne morejo držati vode« (Jer. 2, 13.). Res, nezmislno početje! V sveti deželi je malo vode! Živi studenci so tam največji zakladi! Kjer jih ni, si mora ljudstvo izkopati globoke jame ter zajeti deževnico. Tako so torej delali grešniki. Namesto Boga so si izbrali smeti tega sveta. Zdaj pa jih Bog ne prizna več za svoje. »Daj mu ime: Ne moje ljudstvo; zakaj vi niste moje ljudstvo in jaz nisem vaš« (Oz. 1, 9.).

Zadnje slovo, najhujše, je slovo od Boga! Iti morajo v deželo, kjer ni Boga! Pekel je dežela brez Boga. Kaj to pomeni? Bog je ljubezen, tako pravi sv. pismo! Pekel je torej **dežela brez ljubezni**, ker tam Boga ni! Ljubezen, kaj je to? drugemu, bližnjemu dobro hoteti, mu srečo želeti! Ljubezen nas spremlja od zibelj do groba! Ljubezen razliva svoj čar čez otroke in starše, čez prijatelje, izkratka čez celo življenje! Pozdravljamo in poslavljamo se tu na zemlji med seboj in pravimo dober dan, lahko noč, Bog s tabo, Bog te obvaruj, srečno! — Kako te bodo, grešnik, tam v peklu pozdravili? Si že bil kdaj javno na sramoto postavljen pred veliko množico ljudi? Si morda že kot zločinec prišel med propale jetnike! Kakšen je bil pozdrav? »A, ti si tudi eden izmed nas!« Da, v peklu ni pozdravov? Rogali se ti bodo, posmehovali se ti bodo. Tam ne bo sočutja! Sočutje vzklije iz ljubezni! In pekel je dežela brez ljubezni! Kam se hočeš obrniti? S kom občevati? Prijateljstva tam ni! Tožiti ne moreš nikomur! Kdo te bo poslušal? Kdo se bo zate zanimal? Prijatelj je tisti, ki z nami čuti, ki ima skupne interese z nami! — Kakšne skupne interese hočejo imeti zavrženci med seboj, ko jih popolnoma nič ne veže! Vsi nimajo drugega, kot grehe in grehe. Sam, osamljen boš, popolnoma sam, kajti tam je kraj skrajne sebičnosti in škodoželjnosti, kajti pekel je

dežela brez ljubezni! Tam bo na milijone in milijone ljudi, tam bo velikanska gnječa. »Kakor ovce bodo dejani v pekel« (Ps. 48, 15.). Polno bo, vse polno, to bo velikansko, največje mesto, ki je kdaj obstojalo; ganiti se ne bodo mogli ljudje. »Naj se ne pregánejo, kakor kamen« (II. Moz. 15, 16.), in niti dva se ne bodeta razumela! S kom hočeš govoriti, ko te nobeden ne razume! Dà, tam ne bo jezika, tam se ne bodo razgovarjali! Jezik je namreč na tem svetu sredstvo za medsebojno občevanje; jezik je sredstvo, s kojim drugim svoje misli povemo! Kdo pa tam vpraša po tvojih mislih? Kdo se za to zanima? Človek je družabno bitje in je navezan na druge, jezik izvira iz medsebojne ljubezni, ampak tam ravno ljubezni ni, zato tudi ni jezika. — V nebesih bodo govorili vsi samo en jezik, to bo jezik ljubezni, v peklu tega nobeden več ne zna, torej bodo vsi nemi; kar se bo namreč slišalo, ne bo prava beseda, ampak »šum strahu je zmerom v njegovih ušesih« (Job. 15, 21.). Tam bodo imeli vsi samo eno navado: proklinjali bodo. Za cno neizmerno gorje ne bo zdravila. »Njegova rana je neozdravljiva in se noče zaceliti« (Jer. 15, 18.). Kdo hoče tam ozdravljati? Kdo naj igra vlogo zdravnika? Zdravnik izvršuje delo ljubezni in dobrote, vsega tega pa tam ni; za neozdravljive ni tam nobene bolnišnice, kajti vsi so enako bolni in človekoljubja tam ne poznajo! Kako tudi? Že kadar na tem svetu zbolimo, postanemo skrajno sebični. Ne poznamo drugega kot samega sebe! O, da bi le jaz ozdravel, to je edina želja! Vse in vsi bi morali samo zame skrbeti. Kot črv se zvijemo popolnoma vase. In tam? O, tam so vsi neozdravljivo bolni! Vsakdo nosi smrtno bol v sebi! Od koга pričakuješ pomoči? Dežela brez ljubezni, brez pozdravov, brez sočutja, brez prijateljev, brez sorodnikov! Prijatelje, sorodnike je vezala ljubezen, in vse to je tam uničeno. Vsi si bodo enako znani, vsi si bodo enako tuji.

Bog je Bog redú in lepote. — Pekel je torej, ker tam Boga ni, dežela, **mesto brez redú in lepote.**

To velikansko mesto, ta velikanski promet, ta silni trušč in metež bo brez redú, brez navodila, brez enotnosti, brez oblike, brez števila, brez imena! — Kaj je red? Red je razvrstitev raznih stvari po kaki skupni lastnosti. — Tam v peklu se ne dá ničesar več razvrstiti? Čemu? Komu bi to koristilo? Tam so kraji, ulice brez imena, brez števil. Tam je kaos doma. Nobeden ne bo vedel, kje da je! V tem nepreglednem mestu, v tej velikanski deželi se nikdo ne bo spoznal. Vsi bodo samo vedeli: V peklu smc. Ampak kaj to pove? — Kot bi mi tu zdaj rekli: Na zemlji smo.

Ljudje se tam ne družijo več v družine! Saj se tam nikdo več ne rodi! Tam je kraj brez otrok, kajti vsi so popolnoma odrasli, pravih otrok ni več tam! Kajti Zveličar je rekel, bodite kakor otroci! Ti so dobri, tam pa ni več ničesar dobrega. Tam

ni države! Kajti v države se združijo družine, da skupno dosežejo javni blagor! Ampak tam ni ničesar več za doseči, tam ni ne zasebnega, ne javnega blagra, kajti »zadela ga bodo v sa zla« (V. Moz. 31, 17.). Tam bo večno trpljenje: »In ti pojdejo v večno trpljenje« (Mat. 25, 46.). Ni torej družine, ne občine, ne dežele; dà! tam ni nobene oblasti, ni nadzornikov, ni javnega varstva, ni kralja, ne cesarja. — Vsi delajo, kar hočejo, popolna anarhija, nered. Pekel je dežela upora. — Tam ni pokorščine! Čemu in komu pokoren biti? Nobeden ti ne gre na roko! Nikomur ne moreš kaj zapovedati; vse se ti roga! Nobenega ne moreš plačati, ali s čim, s kako dobroto si zavezati! Kaj hočeš dati komurkoli, ko nimaš popolnoma ničesar! Dežela brez osebne lasti! Vsega bo dosti tam, ampak ne v tvojo korist, kot tu na zemlji; vse bo le v tvojo muko! Vsakdo sme drugega izpodriniti, nič ni medsebojnega ozira! Kajti pekel je dežela brez redú.

Bog je bivanje, je življenje, je dejanje, poln energije in popolnoma smotren! Nič ni pri njemu zastoj.

Torej je pekel **dežela brez dela, brez zmisla, brez cilja!** Čemu, tako se bodo zavrženci vedno iznova vprašali, to dolgo življenje? Bodo te muke kaj koristile? — Čemu to večno čakanje? — Vse je zastoj, vse njihovo bivanje in trpljenje je zanje popolnoma brezsmiselno! Življenje je bilo zato lepo, ker so v življenju imeli delo; bili so podjetni, imeli so cilje, vedeli so, čemu živijo! Imeli so skrbi za to in ono stvar. — Zdaj vsega tega ni. Zdaj bodo šele spoznali, da so v življenju vse svoje moči brezuspešno tratili! Zvedeli bodo, da je celo njihovo življenje od početka sem bila ena sama velika prevara: »Ergo erravimus, torej smo se vendar zmotili, et sol intelligentiae non est ortus nobis, in luč pameti ni nam prisijala« (Sap. 5, 6.). Njihovo življenje ni zapustilo nič koristnega. Njihovo življenje je izginilo brez sledú za veselje. »Kot ptič, ki plava po zraku in ne zapusti nobenega sledú, in kot ladja, ki reže valove morjá, a ne zapusti v vodi nobenega sledú« (Sap. 5, 10, 11.), tako je njihovo življenje poteklo popolnoma brezplodno! »Čemu smo se bahali? Čemu smo se zanašali na bogastvo?« (Sap. 5, 9.) tako se bodo vprašali.

In zdaj? Kaj pa zanaprej? Čemu bo naše bivanje v peklu? Čemu toliko čakanja? Kaj hočemo celo večnost delati? Čemu to dolgo, večno trpljenje? Vse, popolnoma vse, bo brez zmisla, brez cilja, brez koristi! Ko bi vsaj to trpljenje imelo navsezadnje kak uspeh! Saj človek na tem svetu rad žrtvuje čas, denar, da le vidi uspeh! — Ampak tam nobenega uspeha več ne bo.

Kadar človek na tem svetu izgubi svoj delokrog, v katerem se je dolgo gibal, ga to silno potrè. Uradnik, prej mogočna in vplivna oseba, ne pomeni v pokoju nič več. Čuti, da je samo pol-človek! Vestna gospodinja, ako ne more več voditi hiše in

skrbeti zanjo, popolnoma obnemaga! — In tam izgubi grešnik vsak poklic, vsak delokrog! In vendar, koliko moči, koliko pameti, koliko sile, koliko duhovitosti bo tam nakopičene v peklju in iz vsega tega ne bo nikdar nič uspeha in sadú; kajti pekel je dežela brez zmisla, brez namena, brez uspeha!

Ko je Kristus nekaj dni pred svojo smrtjo šel iz Betanije v Jeruzalem, je videl od daleč figovo drevo. Lačen je bil in se bližal drevesu, da bi odtrgal kak sad, »si quid forte inveniret in ea« (Mark. 11, 12.). Ampak drevo je bilo sicer zeleno, a brez sadú. Zato ga je Kristus proklet ter rekel: »Nikdar skozi celo večnost ne boš več imelo sadú.« To prokletstvo leži tudi na zavržencih: Brez sadú celo večnost.

Ker tam ne bo nobenega dela, tudi ne bo nastalo nič novega! Vse bo staro! Nič izpremembe ne bo! Tudi novic ne bo odnikoder! Vse bo vsem tako znano! Saj bodo samo eno resnico pred sabo imeli, da so celo večnost zavrženi! Ure ne bodo tekle! Saj časa, kot ga imamo mi, ne bodo imeli! Čemu tudi šteti ure? Saj je vseeno, ali jih je več ali manj. »Večne kazni bodo trpeli v pogubljenju« (II. Tes. 1, 9.). Dà! v resnici nobeden ne bo vedel, koliko je ura, katero leto da je. Tam ne bo razločka med dnevom in nočjo! O, da bi tam prišla noč in da bi mogli spati zavrženci ter pozabiti za kratko dobo svoje gorjé! Toda »trpeli bodo noč in dan vse vekomaj« (Skrivno razod. 20, 10.).

Bog je luč. Zato je pekel **dežela brez luči**. »Temna dežela in pokrita s smrtno senco« (Job. 10, 21.). — Kako velikanska dobrota je solnce! Kako neizrečeno lep je modri nebeški svod, ki se razpenja nad nami! Nikdar ga zavrženci ne bodo več gledali. »Vekomaj ne bo videl luči« (Ps. 48, 20.). — Ne! Tema bo njih delež. — Teme se človek boji. Kdor tava po neznani temi, strastno hrepeni po luči in dan na dan se cela narava, cvetlice, rastline, živali, ljudje radujejo ob vzhodu solnca! Dà, ob jutru je ves svet pomlajen, ob jutru se pričinja povsod novo radostno življenje, tam pa bo dolga, neprestana temna noč! Nikdar več ne napoči tam jutro, tam ni zore.

Bog je B o g m i r u! — »Mir vam dan, mir vam pošljem, ki ga svet dati ne more« (Janez, 14, 27.). Tem manj pekel: P e k e l j e **dežela brez miru**. »Katerim je temni vihar prihranjen na vekomaj« (Jud. 1, 13.). Dà, »temni vihar« je prava prispejoda! — Še trenutek ne bo počitka! Nikjer se ne bo mogla izmučena duša tam oddahniti. Miru ne bo na zunaj, še manj pa v srcu. Misli bodo nehoté pohitele vedno nazaj v življenje! Stoletja in tisočletja se bodo venomer zlivala v morje večnosti, in glej, ona kratka doba petdeset do šestdeset let, ona kapljica v morju večnosti je vse odločila. »Tako smo tudi mi, komaj smo se porodili, zopet izginili iz življenja!« (Modr. 5, 13.) In v onih kratkih urah življenja je zavrženec stavil vse, celo večnost, na eno samo kocko! in je igro izgubil, popolnoma izgubil. — »Člo-

vek ima pred seboj življenje ali smrt... kar hoče, mu bo dano« (Sir. 15, 18.). Prostovoljno je zaigral igro življenja. »Njih črv ne umre« (Mark. 9, 47.). Ta črv pač seveda ne bo umrl — in miru ne bo.

Pekel je torej dežela brez ljubezni, brez reda, brez dela, zmisla in cilja, dežela brez luči in miru.

Pa navsezadnje se bodo zavrženci navadili? Naveličali se bodo tarnati, vdali se bodo v svojo usodo! Potrpeli bodo.

Potrpežljivost je trda beseda. — Potrpežljivost roma po svetu ter išče zavetišča. Kako silno težko najde na tem svetu en kotichek, in tudi le za kratek čas! Potrka potrpežljivost na vrata visoke gospode ter prosi za miren kot, zaloputnejo takoj vrata. Mi smo nestrpni! Mi ne rabimo potrpežljivosti, tako vpijejo in kličejo. Ako se zglesi v hišah bolnikov, kjer bi jo v resnici rabili, kako neradi jo sprejemajo tu pod streho. Potrpi! huda, neprijetna beseda. Kdo rad potrpi! In kdo bo pa v peklu potrpel! Kako moreš reci zavržencu: »potrpi«, ako ne moreš dostaviti, kot na tem svetu: »vse bo minulo«. Na bolezen in trpljenje se pač človek nikdar ne navadi; in ako se človek celó veselja, godbe, zabave naveliča, ako predolgo traja, kako se bo šele naveličal pekla! Strastna želja se bo grešnika polastila: Da bi enkrat to minulo! klical bo po smrti, po uničenju. Človeku je sicer, kakor vsakemu bitju, zoprna misel na smrt, na uničenje. — Dà, raje je človek hudo bolan, kot da umre. Nehati, sploh ne biti, to je zoprno celi človeški naravi. In vendar v peklu »bodo iskali smrti in je ne bodo našli; želeli bodo umreti in smrt bo bežala od njih« (Skrivno raz. 9, 6.).

Ravno to je: Umreti ne morejo več, ker so že enkrat umrli. — Prva smrt je bila zanje prezgodnja! Zalotila jih je prej, ko so se vrnili k Bogu. »Žetev je minula, poletja je konec, in mi nismo rešeni« (Jer. 8, 20.). Čas so zamudili! Druge smrti pa od nikoder več ni.

Pogled na druge zavržence ne tolaži! Tu na svetu se nam zdi, da laže trpimo, ako jih je več, ki trpijo. Ako gremo k zdravniku ter tam vidimo v čakalnici še druge ljudi z raznimi bolečinami, si mislimo: Vidiš, ti so tudi bolni; torej je to nekaj navadnega; ne bo tako hudo. Kako pa naj nas zavrženci tolažijo, ko nosi vsakdo v sebi pekel, vsak zase je poosebljen obup? Kako naj nas ti tolažijo, ko bo režala iz njihovih obrazov škodoželjnost, ko bomo povsod in vselej slišali samo obsodbe: Prav se mu godi, — pravično kazen trpi. — Povsod, od vseh strani se te bo obsodilo! Nikjer ni zagovornika, vse potrdi božjo sodbo! Ali ni nikamor mogoče pritožiti se? Ali iz pekla ni nikamor priziva! Samo eden priziv bi bil! Samo eno najvišje sodišče bi moglo obsodbo preklicati, to je Bog! Ampak sama beseda »Bog« spravi cel pekel iz sebe! O Bog! Mi te zdaj ne spoznavamo, a v peklu se bomo zavedali, kaj si ti! Ti si me

ustvaril, ti si mi bil oče in jaz sem bil tvoj otrok; tako je bilo enkrat, tako bi vsaj moralo biti! Potem so pa šla najina pota narazen! Glej jih tam one prikazni, one dogodke, one kraje, one osebe, ona pota, ona leta! Zdaj stojijo tako jasno in blede pred mano! Ti torej so me pregovorili, vlekli, da sem se izvil iz tvojih rok, o Bog! Jaz nesrečni otrok! Kako si me klical, kako me prosil, kako za mano hodil, kako si me hotel s silo rešiti, a nič. Jaz sem se ti rogal, ustavljal, ušel sem ti, dà, preganjal sem te, tvoje ime sem preklinjal! In kako lahko, kako silno lahko, kako mogoče je bilo tedaj meni, se rešiti! In zdaj je minulo.« To bodo spomini in misli zavržencev pri imenu »Bog«.

Vse to neizmerno gorje, kateremu ni ubežati, bo prevzelo zavrženca z neizmerno obupnostjo, pa tudi z neizmernim gnjevom in srdom! — Nad sabo, nad drugimi, nad hudičem, nad Bogom, nad vsem bo preklinjal, se bo togotil, jezil, srdil! Maščeval bi se rad, a ves njegov srd, njegov gnjev je smešen, njegova jeza je obnemogla! Ravno ta čut popolne obnemoglosti, ta čut, da na noben način ne more uteči svojemu sovražniku, da ga »tlači jeza vsemoogočnega Boga« (Skr. razod. 19, 15.), da se zanj, za njegove napore, krike, bolesti, za njegovo maščevalno željo popolnoma noben ne meni, da je v pravem pomenu besede ničla, nikjer več vpoštovanja, bo brezmejno gorje v peklu! Tam bo obnemoglo »škripanje zobmi«. — Ko bi vsaj mogel dati duška svoji brezprimerni bolesti! V največji jezi ali tudi v najhujši žalosti se človek začne jokati. Kaj je jok, kaj so solze? Samotolažba je! Narava, oziroma Bog, nam je dal dobroto solzá, da se notranja bolest lahko v solznih kapljicah izrine siloma iz srca! Ampak v peklu ne bo solzá, ki olajšajo! Tudi v nebesih jih ne bo, ker jih bo tam Bog sam obrisal svojim ljubljencem, a tudi v peklu jih ne bo, kajti solze bi olajšale pekel!

Dragi kristjani! Vrnimo se iz pekla! Dosti je. Navsezadnje to ni bilo kot slabo besedičenje. Kakor je rajsko veselje nepopisno, ravnotako se tudi pekel v besedah prav opisati ne dá. Vsi narodi so opisali pekel po svoje, vsi narodi so verovali vanj. Sv. pismo govori o peklu in o peklenkem ognju neštivilnokrat, večkrat kot o nebesih. Pred sabo imam verne kristjane! Niste taki, da bi vas ne pretresle besede: hudobni duh in pekel! Vi verujete vsi vanj! Nič ni torej laže, kot vam in sebi zaklicati ob koncu: »Spominjaj se svojih poslednjih reči in na veke ne boš grešil« (Sir. 7, 40.). Amen.

Dr. Lambert Ehrlich.

Praznik Jezusovega vnebohoda.

Kakšna mora biti naša vera.

Kdor veruje in je krščen, bo zveličan; kdor pa ne veruje, bo pogubljen.
Mark. 16, 16.

Dokler je Zveličar po zemlji hodil s svojimi apostoli, je bil zares v idna luč sveta. Videli so ga, dotikali se ga z rokami, jedli in pili z njim, govoril je z njimi, z eno besedo, gledali so ga z lastnimi očmi ter jim še ni bilo treba verovati o njem. Zato je mogel sv. Janez reči občinam pri oznanjevanju evangelija: »Kar smo videli z lastnimi očmi, kar smo gledali in so se naše roke dotikale, to vam oznanujemo« (I. Jan. 1, 1).

A z današnjim dnevom se je za apostole to izpremenilo. Gospod se vzdigne pred njihovimi očmi v nebo in svitel oblak ga jim zakrije. Od zdaj neha gledanje in se začne verovanje. Katerega so dozdej opazovali s telesnimi očmi, gledali so ga zdaj le z duhovnimi očmi. Od zdaj velja: »Kdor veruje . . . (ut supra). Te besede je Zveličar po današnjem evangeliju govoril neposredno pred svojim vnebohodom v slovesnem trenutku, besede, ki naj bi donele po vsem svetu, veljale za vse čase in narode. To so besede Sinu božjega, ki je malo poprej rekel, da mu je dana vsa oblast v nebesih in na zemlji; in zato ni čuda, da se te besede razlegajo z vseh prižnic kot stoterni odmev tistih besedi, ki so se pred 19 stoletji prvič slišale na Oljiski gori. Zakaj še sedaj imajo svojo polno, neskaljeno veljavo, tudi nam je rekel Zveličar ob ločitvi: »Kdor veruje . . .« In strašne so te besede za nevernike, tolažilne pa za vernike.

Ali tu mi zna kdo odvrniti: Za nas nima ta govor Gospodov nič strašnega; saj mi nismo neverniki; mi verujemo in smo krščeni, zato moramo biti zveličani; le kdor ne veruje in ni krščen, ta bo pogubljen.

Predragi moji, ako bi vsi tisti, ki so katoliško krščeni in vzgojeni in kot katoličani umró, prišli v nebesa, potem bi pač to bilo tolažilno; pa žalibog, ni vedno tako. So namreč katoličani, ki so le po imenu katoličani in so le zapisani v katoliških krstnih knjigah, a drugega nič ne storé. Zato rečem:

1. So katoličani, ki ne verujejo po katoliško;

2. so katoličani, ki ne žive po katoliško.

Sin božji! Blagoslovi z nebeškega prestola, katerega si danes zasedel ob desnici božji, to premišljevanje, da bomo v blagor svojih duš razumeli pomen besedi: »Kdor veruje, bo zveličan.«

I. a) Ob nedeljah in praznikih molimo po pridigi tri božje čednosti: vero, upanje, ljubezen, in govorimo: Verujem trdnovse, kar nam sv. katoliška Cerkev zapoveduje verovati. Zakaj verujem? Zato, ker si ti, o Bog, razodel, ki si večna resnica in modrost, ki ne moreš ne goljufati, ne goljufan biti. Kaj verujem? Vse, kar sv. katoliška Cerkev zapoveduje verovati, in zakaj verujem vse to? Ne verujem zato, ker ta ali oni duhovnik, ta ali oni škof, ta ali oni katekizem tako uči, ampak zato, ker vesoljna Cerkev, vsa učeča Cerkev, t. j. vsi škofje in mašniki z najvišjim poglavarjem, rimskim papežem na čelu, tako zapovedujejo verovati, zato jaz verujem. Ali se pa ti ne morejo zmotiti (v verskih in nraavnih rečeh)? Ne in nikdar ne, ker vsa učeča Cerkev (in najvišji učenik — rimski papež) stoji pod vednim vodstvom in varstvom Sv. Duha, ki je Duh resnice, in ker Gospod ostane pri sv. Cerkvi vse dni do konca sveta. — Ako bi se Cerkev mogla zmotiti, potem bi več ne mogla biti Cerkev Jezusa Kristusa, Sina božjega, ampak zbirališče hudiča, potem bi ne stala pod vodstvom duha resnice, ampak duha zmote, ki zopet ni drugi kot hudič; ako bi Cerkev v verskih rečeh napačno razsodila, potem bi vrata peklena zmago obhajala nad Sv. Duhom, duh zmote bi bil močnejši kot duh resnice. Ako bi se katoliška Cerkev mogla zmotiti, potem gorjé človeštvu, zanj ni gotovosti v najmenitnejših rečeh. Zakaj, kako bi človeška pamet vse skrivnosti nebeškega kraljestva spoznala, vse jasno razložila, ko vendar ni v stanu povedati, kaj je n. pr. svetloba, kaj nezatna travica; sicer pa nimajo posamezniki časa in veselja, take težavne reči preiskovati — tako bi prišla smrt, človek bi še ne vedel, ali je Bog, sv. Trojica, Zveličar itd. Pač najrevnejša stvar bi bil v vednih dvomih, ali ima resnico ali ne, ali ga pamet ne moti, ali ga drugi niso nalagali.

b) Pa glejte, ravno tukaj je katoliška Cerkev sijonska trdnjava, ona mi je porok, da je vse čista, božja resnica, kar zapoveduje verovati, zakaj le ona more dokazati, da stoji pod božjim varstvom, ker skozi 19 sto let je ona resnico neskajeno obvarovala zoper vse krivovere in zmote. Le ona more reči: Kar vam jaz zapovedujem verovati, je božja beseda.

Zato, predragi, mi molimo: Verujem trdno vse . . . (supra). Vsak, ki se imenuje katoliškega kristjana, mora ob nedeljah z dobro vestjo reči: Verujem . . . (supra). Toda žalibog, koliko je katoličanov, ki tega z dobro vestjo ne morejo reči!

Pojdite dandanašnji po večjih mestih ali še celo po manjših krajih, vprašajte jih, ki se imenujejo katoličane, da li verujejo, kar zapoveduje verovati katoliška Cerkev; potem boste slišali in videli, kakšni katoličani so.

Eden se hvali, da ne veruje v troedinega Boga, drugi v svoji slepoti pravi, da je bil Jezus sicer imeniten, moder mož, a ne Sin božji, tretji zopet trdi, da so sv. zakramenti — predvsem

spoved, katero najbolj sovraži — že vé, zakaj — človeška iznajdba, četrti zopet govori v svojem napuhu z zaničevanjem o Cerkvi, papežu, škofih, peti ne veruje na vice, šesti misli, da so vse vere enako dobre itd. — ob kratkem, eden taji to, drugi zopet drugo resnico sv. vere, in vendar se vsi imenujejo katoličani, le s tem razločkom, da hočejo biti razsvitljeni, omikani katoličani, ne pa kakor pobožni vernik, ki v svoji vdanosti vse trdno veruje. — Ali tak ni vreden katoliškega imena, ki vsega ne veruje, ampak le, kar se mu zljubi. Tak po zdravi pameti ne bi smel nositi imena katoličan, naj bi se imenoval kako drugače, samo tako ne, ker v resnici ni.

Zopet drugi so pa bolj prebrisani in zviti, ki dobro vedo, da, če vsega ne verujejo, kar katoliška Cerkev zapoveduje verovati, ne zaslužijo imena katoličan, zato pa pravijo: O čast katoliški Cerkvi, čast in spoštovanje pred papežem, škofi in duhovščino — pa samo, dokler je ona tiha, mirna, dokler bi jih ona pustila v njih mlačnosti in molčala k njih hudobijam.

Taki se tudi imenujejo katoličane, pa so še bolj nevarni kot prvi, ker hočejo poleg drugega po tihem nezaupnost do sv. Cerkve vsejati med veřnike ter jih tako odtrgati od pastirjev. Ko pa pastirji zoper enako početje povzdigujejo svarilni glas, potem se kriči zoper nje, da ne vedo, kaj tirja duh časov itd.

Zdaj pa povejte, predragi, ali velja takim katoličanom beseda Gospodova: »Kdor veruje in je krščen, bo zveličan?« So to katoličani z dušo in telesom? Pokorni, zaupni otroci svete Cerkve? Ne, to so ljudje, ki nimajo nobene vere, katerim je Cerkev igrača.

Mi bodimo odkritosrčni katoličani, ki z dobro vestjo lahko molimo: Verujem . . . (supra), — ker le v sveti katoliški Cerkvi je zveličanje.

Pri tem pa bi znal kdo reči: Hvala Bogu, nas vse dozdej rečeno ne zadeva! Mi ne pripadamo ne k tem, ki vsega ne verujejo, kar katoliška Cerkev zapoveduje verovati, ne k tem, ki so polni nezaupnosti do sv. Cerkve in njenih poglavarjev, ne, mi smo katoličani v pravem pomenu besede, verni, pokorni otroci sv. Cerkve, in zato mislimo, da nam velja beseda Gospodova: »Kdor veruje, bo zveličan.«

Prav je, ako se ne čutite prizadetih, ste katoličani, s pravo vero; pa to še ni vse; zavoljo tega bi bili še vseeno lahko pogubljeni; še nekaj manjka; mi moramo kot dobri katoličani tudi po svoji veri živeti.

II. Če bi katoliško krščanstvo le obstalo v verovanju, potem bi ne bilo nič laže, kakor katoliško živeti, potem bi bil kmalu ves svet katoliški. Ljudje bi vse radi verovali, če bi le smeli delati, kar bi se jim zljubilo.

a) A vendar bi znal kdo reči: Saj se tudi več ne tirja, kakor vera; saj govori današnji evangelij: Kdor veruje . . .; da

je še kaj drugega treba, nič ne stoji zraven. — Res je, na tem mestu ni nič zraven, a na drugem mestu je ravnoisti, ki je danes rekel: Kdor veruje . . ., tudi govoril: »Ako hočeš v življenje iti, izpolnuj zapovedi«; in apostol Jakob (2, 14) naravnost pravi: »Kaj pomaga, bratje moji! če kdo pravi, da ima vero, del pa nima? Ga bo li vera mogla zveličati? . . . Vera, če nima del, je mrtva sama v sebi.«

Iz tega torej spoznate, kaka vera se tu razumeva, če se reče: Kdor veruje . . . Vera mora biti živa, dejanska vera, ne mrtva, nerodovitna vera, vera, ki se kaže v dobrih delih. To je tudi prav naravno. Kaj mi pomaga drevo s korenino, če nikdar sadu ne prinese? Kaj zdravilo, če ga pustim pred seboj ležati ter ga ne uživem? Kaj kruh, ako ga ne jem? In glejte, vera je tako drevo, tako zdravilo, kruh; kdor se je pa ne poslužuje, da bi mu sad obrodila, zanj je ona zastonj; on ima mrtvo vero, to je toliko, kot bi nobene ne imel ter se z njo pogubi. Mi moramo imeti:

b) ž i v o v e r o, ako se hočemo zveličati — pa ravno ta zopet manjka. So namreč dvojni katoličani: taki, ki svoje vere v dejanju ne kažejo, ki se ne izpovedujejo, ne pristopajo k sv. obhajilu, se ne postijo, ob petkih meso jedo, v nobeno cerkev ne gredo; skratka, taki, katerim se nič ne pozna, da so katoliški kristjani, ki so popolnoma mrtvi udje na telesu svete Cerkve. V resnici so taki ljudje v višjih pa tudi v nižjih stanovih, ljudje, ki so v svojem obnašanju do duhovščine prav vljudni, pa vendar živé, kakor bi ne imeli sv. vere.

Najdejo se zopet drugi, katerih katoličanstvo obstoji samo v zunanjih šegah in pobožnostih. Ti mislijo, da če molijo ustne molitve, nekaj krajcarjev ubogajme dajo, gredo včasih tudi k sv. spovedi itd., da imajo že jedro krščanstva in dejanske vere. — To vse je sicer lepo in hvalevredno, ali je brez prave veljave, ako notranjost človekova ne odgovarja zunanosti. Ti vsi imajo lupino za jedro.

Kako izpolnjuje n. pr. oderuh dejansko svojo vero, ko za posojeni denar jemlje silne obresti ter ubožca, ki si v zadregi ni mogel drugače pomagati, odere do bele kosti? Ali ga tako uči sv. vera bratovske ljubezni? Mnogi dopoldne obiskujejo božjo službo, popoldne pa gostilne, kjer bolj hudobnemu duhu kot Bogu služijo.

c) Pri takih in enakih obstoji krščanstvo le v zunanjih pobožnostih brez notranjega ognja, brez dejanske ljubezni. Takim velja beseda Gospodova: »Kdor ne veruje, bo pogubljen . . .« Pa saj verujejo, saj so katoliški kristjani, saj vse sprejmejo, kar velewa katoliška Cerkev. Res je, da verujejo, a njih vera je mrtva, ker manjka spokornega duha, manjka poboljšanja srca . . ., vsa pobožnost je le zunanji lišp, kar nima cene, ako se vera ne kaže v izpolnjevanju zapovedi. — Ako se pa naha-

jajo taki dogodki, kdo pa je tega kriv? Ali Cerkev, ali katoliška vera? Nikakor ne, saj ravno sv. Cerkev uči, da je vera brez dobrih del, brez notranjega posvečevanja mrtva. Nihče drugi kot kristjani sami so krivi, ki velikokrat gledajo le na zunanost, odvržejo jedro ter si izvolijo lupino. Takim veljajo besede sve-tega pisma: »To ljudstvo me časti z jezikom, njih srce je pa daleč od mene.«

Slišali ste, kakšni katoličani ne smemo in kakšni moramo biti. Bodimo torej ponosni na svojo katoliško vero, veselimo se je; oklenimo se je s popolnim prepričanjem, ker le od nje imamo pričakovati rešitve in tolažbe v lahkomišljenosti in zmešnjavah sedanjih dni. Prosimo danes Zveličarja, naj nam on vdihne z nebeškega prestola duhá prvih kristjanov, ki so paganom pričali s svojim življenjem resnico svoje vere. »Prvi kristjani,« pravi sv. Pacijan iz Barcelone, »se niso znali pričati o veri, a znali so zanjo umreti. Poglejte naše obnašanje, so mogli reči paganom, našo ponižnost, preprostost v obleki, zmernost v jedi in pijači, našo krotkost in potrpežljivost v preganjanju in trpljenju, našo edinost in bratovsko ljubezen, našo zdržnost od vseh kristjanu nespodobnih razveseljevanj — in spoznajete iz tega resnico naše vere!«

Tako storiti moramo i mi, potem nam bo veljala beseda Gospodova: »Kdor veruje . . .«, potem bomo dospeli tja, kamor je danes šel naš Gospod in Kralj, v domovje nebeško. Amen.

Ant. Zlogar.

Šesta nedelja po veliki noči.

1. Spričujmo Kristusa I

Ko pride Tolažnik . . . , Duh resnice . . . , bo on pričeval o meni.

Jan. 15, 26.

Od nekdanj že je veri sovražen in mlačen svet resnici nasproten. — Ko je Kristus stal na sodbi pred Pilatom in pričeval resnico, je verski dvomilec zaklical: Kaj je resnica? In vendar mu je Kristus povedal, da je zato prišel na svet, da daje pričevanje resnici. »Jaz sem pot, resnica in življenje,« je povedal in zatrdil, da se človek dá ozdraviti in rešiti le po resnici. »Resnica vas bo osvobodila.« Kristus je torej večna resnica, ki ne more ne goljufati, ne goljufana biti. Zato 1. dajmo izpričevanje resnici, kakor so to storili apostoli, zato 2. izpričujmo Kristusa, kakor nas uči naša pamet.

Sv. Duh pa nas razsvetli, Duh resnice, ki izhaja od Očeta in ki pričuje o Kristusu« (Jan. 15, 27.).

1. Kar je Jezus svojim apostolom naznanil, da bodo prejeli Duha resnice, ki izhaja od Očeta in pričuje o njem, to so apostoli tudi izvršili, ne le po domači deželi, ampak pred vsem svetom. Takoj po sprejetem Sv. Duhu so pričali križanega Zveličarja; neustrašeno stopijo pred zbrano množico in prvak apostolov izpregovori: »Možje Izraelci! poslušajte te besede: Jezusa Nazareškega, kateremu je Bog dal med nami izpričevanje z deli, s čudeži in znamenji, ste po rokah krivičnikov na križ pribili in umorili. Njega je Bog obudil častitljivega. Mi vsi smo tega priče . . .« Ravnotako so drugi apostoli oznanjevali vero v Kristusa in ga pričali dejanski. (Dejanje apostolov.) Tepli so jih s šibami, zapirali v ječe in jim prepovedali govoriti v Jezusovem imenu. Oni pa so šli veseli izpred zborov, ker so bili vredni spoznani zavoljo Jezusovega imena zasramovanje trpeti. Komu ni znano, kako je sv. Štefan, mladenič poln milosti in duhá, prvi mučenec, govoril pred zborom v Jeruzalemu! Pa so sovražniki nanj planili, pahnili iz mesta in ga s kamenjem pobili. Poglejte sv. Pavla pred grškimi modrijani! Neustrašeno jim razklada novo, do zdaj neznano resnico, govori o čistosti, pravici in sodbi rimskim oblastnikom ter sam našteje, koliko šib, koliko verig, koliko viharjev, koliko žalitev je prenesel zavoljo Jezusovega imena. Z veseljem so se podali tudi drugi apostoli v daljne kraje, med neverna ljudstva, da dajo izpričevanje Jezusu, da zasade njegov križ med pagane, ki jim je bil doslej v pohujšanje. Vedeli so, da jih čaka preganjanje, trpljenje in najhujša smrt, pa se niso ustrašili, niso obupali, saj jim je božji Učenik poprej povedal: »Iz shodnic vas bodo devali, in vsak, ki vas umori, bo menil, da Bogu službo stori.

Perzijskega kralja Kambiza je nekoč njegov dvornik Prakzas svaril, češ, da se preveč pijači vdaja. Kralj je bil užaljen zaradi teh resničnih besedi in pravi: »Prakzas, pokažem ti, da še znam rabiti svoje roke in svoje oči, ako še toliko pijem.« In kralj jame še bolj piti; naposled pokliče Prakzasovega sina ter mu reče, naj se postavi na hišni prag z vzdignjenimi rokami. Kralj vzame pušico in lok, pomeri, sproži — zadene dečka ravno v srce. Nato ga pokaže ljudem in nesrečnemu očetu, rekoč: »No, Prakzas, ali imam varno roko ali ne?«

Predragi! Ali ni bil grozen ta čin? Samo raditega, ker perzijski kralj ni maral slišati resnice, ga je privedlo do umora. Kolikokrat se dandanes sliši ali bere, da je ta ali oni pijanec izvršil slično maščevalno delo kakor kralj Kambiz! Strast, pregreha je, ki človeku brani, da ne mara čuti resnice. Greh je, ki zapira tudi kristjanu vrata do poštenega življenja. Napuh, lakomnost, nevoščljivost, pijanost, jeza . . ., to so tisti poglavitni grehi, ki držijo človeka priklenjenega, da ne more pogledati v hram resnice. Jeza je Kajna zapeljala, da je ubil svojega brata, nevoščljivost je preganjala egiptovskega Jožefa, je preganjala

Davidu, pijanost je umorila Holoferna, lakomnost je obesila Judeža Iškarjota. — In koliko morajo dobri kristjani prestati pred hudobnimi ljudmi! Hudobnež ne more videti zadovoljnega srca, čiste vesti pravičnikove, boji se njegovega obraza in govori: »Ganimo tedaj pravičnega, ker nam nič ne koristi, in je našim delom nasproti, in nam grehe zoper postavo očita in nas razglaša zavoljo grehov našega obnašanja« (Modr. 2, 12.).

Toda prerok jim odgovarja: »Tako mislijo in se motijo; zakaj njih hudobija jih je oslepila. In ne vedo skrivnosti božjih in ne upajo pravičnega plačila in za čast svetih duš jim ni mar« (Modr. 2, 21, 22.).

Mi, ljubi moji, posnemajmo a p o s t o l e, pričujmo resnico, pričujmo Kristusa, ki nam je prinesel rešilo in tolažbo, zmago in zveličanje. Mi vemo za božje skrivnosti in upamo od Boga pravičnega plačila, zato nam mora biti mar čast svetih duš, nam mora biti mara naša sv. vera, mar naša sveta Cerkev in ne smemo pripustiti, da bi se sramotile večne resnice, ki so nam razcdete.

2. Bog se je razodeval Adamu, Abrahamu, Jakobu, Mozesu in naposled po svojem Sinu: »Ta je moj preljubi Sin, njega poslušajte« (Mark. 9, 6.). In sv. apostol Pavel piše: »Obilno in različno je Bog nekdanj govornik očakom po prerokih; poslednjič, tiste dni, nam je govoril po Sinu, ki ga je postavil dediča vesoljnosti, po katerem je stvaril tudi svet (Hebr. 1, 1—2.).

Jezus Kristus je torej S i n ž i v e g a B o g a (Mat. 16, 16), kakor je priznal apostol Peter, Kristus i m a b e s e d e v e č n e g a ž i v l j e n j a, kako torej, ljubi moji poslušalci, ne bi verovali vanj, kako se ne bi zanesli nanj, kako bi mu ne izkazovali ljubezni, ko nas je on vendar tako ljubil. »Bog je svet tako ljubil, da je dal zanj svojega edinorojenega Sina; tako, da kdorkoli vanj veruje, bo večno zveličan.« Kristus je torej resnica, večna resnica, katera nas nikoli ne prevari, nas nikoli ne pusti na cedilu, nas tolaži, nas varuje, nas brani, nas vodi, nas pripelje do svetih nebes.

Vsak človek teži za resnico, in kar najde, o čemer se prepriča ali vsaj izkusi, to drži, to hoče uveljaviti tudi pri drugih. Družabno bitje je in išče zaveznikov. Blagor mu, če najde resnico, pa jo izvršuje. Gorje njemu in drugim, če resnice ne najde, če laž oznanja, če se dá premotiti, preslepiti od krivih prerokov, če se dá premagati, voditi od svojih strasti. »Strasti dobro služijo, lahko rečemo, pa slabo gospodarijo.« Vsak oče ima voljo, biti dober, ugleden gospodar. Ali marsikoga žganje zmoti, prelevi, prevari: strast gospodarji. Vsaka žena želi biti dobra mati. Jezik pa ji skvari njene načrte: strast jezičnosti vzgaja otroke, vodi moža. Strast ponočevanja je, ki tira mladeniča v propad, strast pregrešnega znanja je, ki deklinški biser pomaže, da se ne vidi več iz resnice. Resnico odeva deklica z lažjo,

resnico zmeša mladenič s prevaro, gospodar jo polaga v golju-
ljo, gospodinja jo povije v zvijačo.«

Kdor resnico ljubi,
ušes ji ne maši,
kdor jo pa sovraži,
zatisne še oči,

poje pesnik (Fr. Levstik). Zato ljubimo resnico, dragi kristjani; resnica pa je Kristus in njegov evangelijski, kakor lepo pove sveti Pavel: »Ne sramujmo se sv. evangelija, ker moč božja je v njem, kateri vanj veruje.« Najbolj bomo pričali resnico z lepim, krščanskim življenjem. Kjer je strah božji, tam je modrost božja; ne delajte krivice, ne odpirajte duri grehu nečistosti, pijanosti, ljubite svojega bližnjega in ljubezen božja bo vladala nad vašimi hišami. Čista vest vam bo donašala zadovoljnost srca, ljubezen vam bo rosila božji blagoslov. Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaša dobra dela in hvalijo Očeta, ki je v nebesih. Amen.

P. Bohinjec.

2. Kristjan mora verovati v srcu, z besedo, z dejanjem.

(Priložnostni govor za praznik sv. Florijana.)

Brez vere je nemogoče Bogu dopasti.
Hebr. 11, 6.

Zbrali smo se danes, dragi v Gospodu, da s pobožnim srcem počastimo slavnega svetnika in priprošnjika sv. Florijana. Sv. Cerkev nas uči, da je dobro in koristno, klicati v potrebi na pomoč svetnike, kajti oni so naši posredovalci pred Bogom. Med svetniki, h katerim se zatekate, zavzema odlično mesto tudi današnji slavjenec sv. Florijan. Da je to res, nam priča hvalevredna navada kristjanov, ki vsak večer angelskemu češčenju vedno pristavijo očenaš na čast sv. Florijanu, da bi jih varoval časnega in večnega ognja. Lepa je ta navada, le žal, da so jo pričeli ljudje opuščati, opuščati zato, ker so postali mlačni v sveti veri, ki nam zapoveduje mnogo moliti. Da bomo postali zopet goreči izpolnjevalci Jezusovega nauka, bomo danes premišljevali življenje sv. Florijana, ki je goreče pričal sveto vero v svojem srcu, pa tudi z besedo in dejanjem. Kakor on, tako moramo tudi mi verovati:

I. v srcu vse, kar nam Bog po sv. Cerkvi zapoveduje;

II. z besedo, to se pravi, da se ne smemo sramovati očitno priznavati tege nauka; in

III. v dejanju; po sv. veri moramo živeti, delati dobra dela in čet treba, zanjotudiumreti.

Ti pa, o Jezus, »začetnik in dovršilec vere«, kakor te imenuje sv. Pavel, mi dodeli po priprošnji sv. Florijana, ki si ga na današnji dan poveljčal, moč, da bodo moje besede utrdile našo vero v srcu, besedi, dejanju.

Ko je kruti rimski cesar Dioklecijan leta 304. izdal ukaz, da se morajo pomoriti vsi kristjani, ki bi ne hoteli moliti paganskih bogov, so razposlali ukaz po vseh rimskih pokrajinah. Tako so pričeli preganjati kristjane tudi po sedanjem Nižje Avstrijskem, tedanji noriški provinciji. V Laureaku, glavnem mestu, so usmrtili tudi 40 vojakov. To je izvedel tudi Florijan, ki je bil v nekem manjšem mestu Celiju vojaški poveljnik. Ker je za sveto vero res gorel v svojem srcu, je odšel takoj v glavno mesto, da bi tudi on za svojo vero pričal; in to je tudi storil, kakor bomo pozneje slišali.

Predragi! Posnemajmo sv. Florijana tudi mi!

Kaj se pravi imeti vero v srcu? Verovati vse od Boga in sv. Cerkve zapovedane resnice, in sicer brez izjeme. So namreč tudi skrivnosti, ki jih naš razum in naša slaba pamet ne moreta umeti, verovati pa jih moramo vseeno, ker izhajajo iz božje najsvetejše volje, ki ne more kaj takega hoteti, kar bi bilo nespametno ali celo grešno. Zato so današnji brezverski učenjaki pomilovanja vredni, ki verujejo le to, kar jim pamet kaže, in ne pomislijo, da je še eden, Bog namreč, ki jim je dal pamet, ki mora imeti tedaj razum v najvišji meri. Vera je bila, ko teh ljudi še ni bilo na svetu in bo, ko bodo teh kosti že davno trohnele v grobu.

Vera je potrebna za vsakega izmed nas. Sv. Klemen Aleks. pravi, da je vera človeku tako potrebna kakor zrak, ki ga vdihava; kakor ne more telo živeti brez zraka, tako duša ne brez vere. Zato želi sv. Pavel, da bi prebival Kristus v naših srcih po veri (Ef. 3, 17.). Pravi kristjan mora skušati Bogu dopasti in se tako zveličati, kar pa je nemoogoče brez vere. »Brez vere je nemoogoče dopasti Bogu. Kdor se hoče približati Bogu, mora verovati, da Bog biva in da plačuje tiste, ki ga iščejo« (Hebr. 11, 6.).

Verovati moramo tedaj radi Boga vse resnice, ki nas jih uči sv. Cerkev. Vsi nauki so utemeljeni v sv. pismu, več ali manj seveda, in v ustnem izročilu. Kdor ne veruje le ene resnice, se pregreši zoper vero in o njem trdi sv. Jakob: »Kdor se v enem pregreši, je vsega kriv« (2, 10.). Kdor taji eno resnico, nima takorekoč nobene vere več; kajti sv. Tomaž pravi, da ta ne veruje Bogu, temveč svoji lastni volji; on ne priznava več nezmotljivosti sv. Cerkve. Tudi druge resnice, katere še veruje, ne rešijo njegove vere, ker sledi le lastnemu prepričanju; »zato je vsega kriv«. Ravno tako zasluži večno pogubljenje, kakor

vsak drug brezverec in pagan. Zanj veljajo besede Zveličarjeve: »Kdor ne veruje, bo pogubljen« (Mark. 16, 16.).

Kdor ima na roki smrtno rano, bo umrl, če je tudi ostalo telo zdravo, ako se užge vogel hiše, bo vsa hiša zgorela, ako se polasti sovražnik glavnih vrat, je mesto njegovo, akoravno so ostala vrata skrbno zaprta. Te primere veljajo tudi za tistega, ki ne veruje vseh resnic svete vere. Kdor taji eno, bo kmalu začel še ostale, hudič ga bo vjel v svoje mreže in njegova duša bo pogubljena.

Ni pa še dosti, da je naša vera splošna, biti mora tudi brez vsakih prostovoljnih dvomov. Sv. Cerkev nas je sprejela pri sv. krstu v svoje naročje, in hvaležnost zahteva, da ji to povračujemo s trdno, neomajano vero, ki mora biti enaka veri očaka Abrahama, katero hvali sv. apostol Pavel v trojnem oziru.

Bog mu je zapovedal zapustiti svojo domovino in oditi v tujo deželo, in »Abraham je ubogal po veri, ko je bil poklican, ter šel v deželo, ki jo je imel prejeti za dediščino; šel je, dasi ni vedel, kam gre« (Hebr. 11, 8.). Ko je došel v to deželo in si jedva ustanovil svoj dom, je bil zopet primoran odpotovati v tujo deželo Egipt, kjer je prebival v šotorih in vztrajal v svoji veri. »Pričakoval je namreč dobro utemeljenega mesta, katerega zidar in stvarnik je Bog« (Hebr. 11, 10.).

Nadalje hvali apostol njegovo trdno vero v pismu do Rimljanov. Bog mu je obljubil, da bo postal oče mnogih narodov, da bodo izhajali iz njegovega rodu kralji, in da bodo njegovi potomci tako številni, kakor so zvezde na nebu in pesek na obali morja. Abraham pa je bil takrat že stoleten starček in njegova žena Sara nerodovitna, vendar pa je veroval, da bo Bog izpolnil svojo obljubo. »On je veroval zoper vse upanje, in upal, da bo oče mnogih narodov,« piše o njem sv. Pavel. Dasiravno je bilo človeški sojeno nemogoče, da bi dobil na stara leta zarod, vendar pa je veroval, ker je Bog obljubil.

In slednjič, ko mu je Bog res dal sina Izaka, kako hudo ga je izkušal v veri! Preje mu je Bog obljubil: »Po Izaku se bo klical tvoj rod« (I. Moz. 21.), in sedaj mu zapove, da ga mora njemu darovati. Ali ni bila to zanj huda poizkušnja? Če daruje Izaka, kako se bo množil njegov rod, kako izpolnila obljuba Gospodova? Toda Abraham je bil pokoren, »in daroval Izaka po veri, ko je bil izkušán; in edinorojenca je daroval on, ki mu je bilo rečeno: »Po Izaku se bo imenoval tvoj zarod«. Mislil je, da je Bogu mogoče tudi od mrtvih obuditi, odkoder ga je tudi ob priliki prejel« (Hebr. 11, 17.—19.).

To je bila prava, trdna vera, kakršno Bog tudi od nas zahteva.

Kakšna pa je naša vera? Ali podvržemo radovoljno svojo pamet Bogu, ali ne ugibamo o tej in oni resnici, češ, saj ne bo tako, saj ni res? Ali nočemo vedno vedeti: zakaj in kako? Ali

ne zaupamo več veri naših čutov, kakor pravi Salvinijan, ko sv. Cerkvi? Ali jih ni mnogo med nami, ki žive v prostovoljnih dvomih, pomislekih? Ali niso tudi taki, ki sicer v srcu verujejo, pa se sramujejo pričati z besedo na zunanje? In o teh poslednjih hočem sedaj izpregovoriti.

II. Kakor sem že v začetku omenil, moramo posnemati v sveti veri današnjega svetnika, ki ni nosil vere le v srcu, temveč tudi na jeziku, pričal je o njej z živo besedo. Oglejmo si zato nadaljnje njegovo življenje! Rekli smo že, da je hitel v glavno mesto, da bi tudi on pričal o Kristusu križanem. Že na potu sreča več vojakov, ki so iskali kristjane. »Kaj se pa tako mučite z iskanjem? Glejte me, jaz sem sam kristjan; povejte to tudi svojemu poglavarju, kajti pripravljen sem za vero tudi umreti!« Vojaki ga takoj zgrabijo in tirajo pred sodnika Akvilina, ki ga tako na govori: »Florijan, daruj bogovom, kakor so storili tvoji vojaki; potem boš zopet oproščen in užival boš milost vladarjevo!« »Nikdar ne bom častil teh kamenov,« mu odvrne Florijan, »ki nimajo nič častivrednega na sebi. Ti pa, ki si sam kamenit in brez pameti, lahko še naprej moliš kame-nite malike!« Nato ga je ukazal sodnik trpinčiti in tepsti. On pa je molil: »O Gospod Jezus Kristus, ti si moje upanje, tebi sem veroval, tebe nočem zatajiti, varuj me in daj mi moč v trpljenju!« Akvilinu pa pravi: »Ti imaš sicer moč nad mojim telesom, nimaš je pa nad mojo dušo.« Na te besede so ga grozovito mučili in nazadnje obsodili na smrt. Vlekli so ga vun iz mesta, mu navezali na vrat velik kamen in pahnili v deročo reko Adižo. Na njegovem grobu so sezidali krasno cerkev, ki pa je veliko pretrpela od raznih roparskih napadov. Škof An-gelbert jo je dal popraviti in danes se vzdiguje na tistem mestu prekrasna in slavna opatija sv. Florijana.

Slišali ste, dragi v Gospodu, življenje svetnikovo in ob-čudovali njegovo trdno vero, ki jo je pričal tudi z besedami, potrdil v dejanju z lastno krvjo.

In mi? Ali se ne sramujemo vere očitno kazati? Vera v srcu, brez vere v ustih, nič ne velja, pravi sv. Bernard (Serm. 3 de s. And.). Isto uči tudi sv. Pavel: »Če s svojimi ustmi spozna-vaš Gospoda Jezusa Kristusa in veruješ v svojem srcu, da ga je Bog obudil od mrtvih, se zveličaš. S srcem se namreč veruje za opravičenje, z ustmi pa se spoznava za zveličanje« (Rim. 10, 9, 10.). Po teh besedah je torej vera neobhodno potrebna k zveličanju. Zato pravi Kristus: »Kdor se mene in mojih bratov sramuje, tega se bo tudi Sin človekov sramoval, kadar bo prišel v svojem, Očetovem in svetih angelov veličastvu« (Luk. 9, 26.). On hoče s tem reči: Kdor se iz strahu pred ljudmi, n. pr. pred starši, prijatelji sramuje priznavati sveto vero in jo taji, kakor bi se sramoval ponižnosti in križa Zveličarjevega, tega se bo sramoval tudi Kristus, kadar bo prišel v svojem veličastvu, ki si ga je zaslužil s svojim trpljenjem. Kdor hoče uiti pogubljenju,

mora zato brez strahu klicati s sv. Pavlom: »Jaz se ne sramujem evangelija, saj je božja moč v zveličanje vsakomur, kdor veruje« (Rim. 1, 16.).

III. Vendar pa tudi vera v mislih in besedah še ne zado-
stuje k zveličanju, ne, temveč tudi naše življenje moramo po
njej uravnati.

Brez dvoma tudi krivoverci, pagani, judje in mohamedani
opravljajo dela, ki so sama na sebi hvalevredna in dobra: oni
dajejo miloščino, se postijo še celo strožje ko mi, vendar pa
nimajo radi tega nobenega zasluženja, ker jim manjka navadno
trdne vere. Zato pravi sv. Avguštin, da nobeno delo ni dobro
brez vere (Praef. enar. 2. in Ps. 31.). Brez vere si ne moremo
pridobiti nadnaravnih milosti, ki nas podpirajo pri dobrih delih.
Vera in dobra dela so zato po mnenju sv. Evbezija neločljivo
zvezana. Kdor veruje, mora tudi v dejanju pokazati, pravi
sv. Avguštin, in nič ne pomaža biti kristjan po imenu, ako ni
tudi v dejanju (Serm. 38. de temp.). In če bi ne imeli nobenega
drugega greha, je nevera tolik greh, da nas gotovo pogubi.
Verovati, pa ne po veri živeti, se pravi satanu verovati, ne pa
Kristusu; saj trdi sv. Jakob: »Ti veruješ, da je en Bog, prav
storiš; tudi hudiči verujejo in se tresejo« (2, 19.). Kristjan, ti
veruješ, da je en Bog, toda zato ne veruješ nič več kot hudiči,
ki tudi to verujejo, in sicer brez del; zato pa ta vera njih bole-
čine le povečuje. Kaj ti pomaža vera v srcu, vera na jeziku,
če pa kljub temu nečisto živiš, goljufaš svojega bližnjega in ga
sovražiš? Nikar se ne zanašaj na svojo slabo vero, ki ni božja,
temveč hudičeva. Bog ti bo rekel: Mlči in ne hvali se ž njo;
sramuj se, ker se upaš imenovati kristjana in pri tem nesramno
blatiš s svojim nespodobnim življenjem svetost svete vere.
Tvoja vera je slabša od vere satana, ki veruje in se trese,
ti pa samo veruješ in se ne treseš pred menoj, v katerega veru-
ješ, kakor praviš. S to vero ne boš prišel k meni, »zakaj ako
hočeš v življenje iti, izpolnjuj zapovedi« (Mat. 19, 17.).

Tako sem vam torej razložil tri glavne lastnosti naše
svete vere. Predvsem verujte s celim srcem, kakor pravi sveti
Avguštin (Serm. I. sup. Mich.), verujte brez obotavljanja, brez
ustavljanja in ne mislite, da morete vse resnice svete vere
spoznati s svojim razumom. Kar vam nalaga sv. Cerkev, lahko
z veliko večjo gotovostjo verujete, kakor temu, kar vam
kažejo vaši čuti; slednji vas lahko varajo, vera vas noče, dà,
tudi ne more varati! Pričajte o veri tudi očitno, na zunaj, zlasti
v današnjih viharnih, brezverskih časih, ko se vera taji in blati
po vseh javnih in zasebnih prostorih, po šolah, po knjigah in
časopisih, povsod po vsem svetu. Posnemajmo sv. Florijana, ki
je pri vsakem koraku rekel: »Verujem, Gospod!« Tudi mi
verujmo, tako s srcem, kakor tudi očitno z besedo in dejanjem.

Združimo s trdno vero tudi pošteno, krščansko življenje, da bomo res zgledni otroci sv. katoliške Cerkve in pravi posnemovalci svetnika sv. Florijana. Le na ta način smemo upati, da bo postala naša vera korenina nesmrtnosti in »drevo večnega življenja« (Preg. 11, 30.). Amen.

Po P. M. Schmitzu. *Festivale.* — B. K.

Binkoštna nedelja.

1. Delovanje Sv. Duha v naših dušah.

In so bili napolnjeni vsi s Svetim Duhom. (Dej. ap. 2, 4.)

Binkošti nas spominjajo prihoda Sv. Duha na apostle in na sv. Cerkev. S tem je Gospod izpolnil svojo obljubo, dano pri zadnji večerji. »Tolažnik Sveti Duh, katerega bo poslal Oče v mojem imenu, on vas bo učil vse, in vas bo opomnil vsega, karkoli sem vam rekel,« je rekel Jezus po besedah današnjega evangelija. Sv. Duh je apostole razsvetlil, da so bolj spoznali resnice, ki so jih bili slišali od Jezusa, ogrel jih je za vse dobro in vnel tako, da so šli junaško celo v mučeniško smrt za sveto vero, za tisto vero, katero ima po njegovem ukazu sv. Cerkev nezmoteno ohraniti in čuvati pod vodstvom Svetega Duha do konca sveta.

Delo Sv. Duha pa je, ne samo sv. Cerkev v celoti razsvetljevati, učiti in voditi, ampak zaklade Jezusovega odrešenja ponuditi, prenesti, presaditi tudi v srca psameznih kristjanov.

I. Sv. Duh se imenuje naš posvečevavec in delivec milosti. To svoje delovanje začne v zakramentu svetega krsta.

1. Ko se otrok rodi, je njegova duša sicer res podoba božja, toda umazana. Sv. Pavel pravi, da je tedaj »otrok jeze božje« (Ef. 2, 3.). Duša je tedaj mrtva pred Bogom, ker je brez nadnaravnega življenja. Sv. Duh pa jo čaka pri čudežnem studencu, da bi velike reči storil na nji. Sv. Duh pri sv. krstu takorekoč pomoči dušo v Jezusovo rešujočo kri, onega nedolžnega Jagnjeta, ki odjemlje grehe sveta. O p e r e jo popolnoma vsakega madeža. V tistem trenutku izgine iz duše prokletstvo, katero je Bog izrekel v raju. Noč zbeži, tema mine in prvi krepilni solnčni žarek božjega dopadajenja pade kakor osrečujoč pozdrav iz nebes na dušo, ki je bila doslej v temi podedovanega greha. Tako se je najprej popravila naravna podoba božja na tej duši.

2. Sv. Duh tudi ozaljša dušo z milostjo, ki se zaradi svoje posvetivne moči imenuje posvečujoča milost, in položi

hkrati vanjo seme treh božjih čednosti. Pa tudi sam se naseli v tako opravičeno in oprano dušo, kakor v svoj tempelj, da bi tam bival kot delivec milosti ter kakor božji vrtnar čul nad nadnaravnimi kalmi, ki naj doneso ob svojem času obilno cvetja in sadu. Zato vpraša apostol: »Ali ne veste, da so vaši udje tempelj Svetega Duha, kateri je v vas?« (I. Kor. 6, 19.)

3. Potem pa Sv. Duh pridruži tako očiščeno in posvečeno dušo vidnemu kraljestvu božjemu na zemlji, pravi Cerkvi Jezusovi, ji dá pravico do vseh njej izročeni milosti ter ji podeli neizbrisno čast katoliškega kristjana, čast, katero more človek z lastnim grehom sicer oskruniti, nikoli pa ne izgubiti, čast, katera kristjanu, ako njej primerno živi, podeli posebno slavo v nebesih. Ime, čast katoliškega kristjana je kakor pristopnica k vsem zakladom Kristusovega odrešenja.

II. Sv. Duh pa ni samo posvečevavec, ampak tudi učnik in vodnik naših duš.

In kako Sv. Duh razvija to svoje delovanje? Tako, da skuša kristjana vpeljati v znanje verskih resnic in v življenje po sveti veri. Vera je neobhodna podlaga vsega nadnaravnega življenja. »Brez vere,« pravi apostol, »je nemogoče Bogu dopasti« (Hebr. 11, 6.). Sv. Duh seme svete vere, vsejano pri sv. krstu, razvija toliko bolj, kolikor bolj pride otrok k pameti ter ga pobožna mati začne podučevati v pglavitnih verskih resnicah. Poprej to seme leži nerazvito v duši, kakor spi jesenska setev pod snežno odejo. Otrok v svoji preprosti ponižnosti sprejme verske resnice vase brez vsakih predsodkov in dvomov. In vedno bolj ga Sv. Duh razsvetljuje, da se s pomočjo krščanskega nauka vglablja v znanje nadnaravnih resnic. Sv. Duh mu vlije tudi veselje nad nebeškimi rečmi ter ga uči posvetno nagnenje vedno bolj zatirati v sebi. Sv. Duh pomaga kristjanu vsakdanje življenje uravnati po verskih navodilih ter zvesto Bogu služiti. Sv. Duh človeka sredi izprijenega sveta tudi oboroži s pogumom in močjo, da bi svojo vero neustrašeno in prosto spoznaval, in to celo tedaj, ko bi bilo treba za to dati kri in življenje. To stori Sv. Duh v posebnem zakramentu, v zakramentu potrjenja svete vere, v sv. birmi.

Tako Sv. Duh človeka razsvetljuje, ogreva, utrjuje v sveti veri, da bi bila v resnici živa v njem.

III. Sv. Duh vpliva še na en poseben način na naše duše, namreč kot Tolažnik s svojimi tolažbami. Jezus je rekel: »Jaz bom Očeta prosil in vam bo dal drugega Tolažnika, da pri vas ostane vekomaj« (Jan. 14, 16.). Ako hoče kristjan svoje življenje uravnati zvesto po naukih Jezusa Kristusa ter resno hrepeni po svetosti, mora si marsikaj odreči, k čemur je po naravi nagnjen. Marsikak trud in marsikatero težavo mora prenesti ter tudi v dovoljenih rečeh si kaj iz ljubezni do Boga odreči. In za vse to, kar si v telesnem in časnem oziru odreče,

ga Sv. Duh bogato odškoduje z notranjimi tolažbami in pravim srčnim veseljem. Sv. Duh podeli svojim zvestim služabnikom mir srca, tolažbo dobre vesti, osrečujoči čut, da je Bog z njimi, nadnaravno krepčilo pri sv. obhajilu, sladkost molitve in veselo upanje neskončno velikega plačila v nebesih. Nasledek tega je, da se pobožni kristjani čutijo tisočkrat srečnejše kakor pa posvetnjaki pri vsem posvetnem veselju in uživanju. Odtod prelepe besede apostolove: »Duh sam daje pričevanje našemu duhu, da smo otroci božji« (Rim. 8, 16.). Sv. Frančišek Ksaver je bil večkrat tako pokrepčan po notranji tolažbi Sv. Duha, da je vzkliknil: »Gospod, dovolj je, dovolj je, ne morem več prenesti!« Ni čuda, saj piše apostol: »Sad duhá je: ljubezen, veselje, mir« (Gal. 5, 22.).

IV. Zadnji skrivnostni vpliv Sv. Duha pa je v tem, da kot delivec vseh milosti in darov, kot posebljena božja ljubezen vžge v duši kristjanovi ogenj nadnaravne ljubezni ter ga vedno bolj podžiga. Nebeški Zveličar je rekel: »Ogenj sem prišel prineset na zemljo, in kaj hočem, kakor da se vname« (Luk. 13, 49.). Po kom pa je hotel ta ogenj zanetiti in vzdržati? Na to naj nam odgovori sv. Janez Krstnik: »On (Mesija) vas bo krstil v Sv. Duhu in v ognju« (Mat. 3, 11.). Naše srce je zaradi nasledkov izvirnega greha tako mrzlo, tako nedostopno za vsa nadnaravna čutila, da potrebuje še posebnega vpliva in delovanja Sv. Duha, ki ga ima vneti za čisto, velikodušno, plemenito ljubezen. »Ljubezen božja je izlita v naša srca po Sv. Duhu, kateri nam je bil dan« (Rim. 5, 5.).

Ljubi kristjani! Nam vsem veljajo besede apostolove: »Oprani ste, posvečeni ste, opravičeni ste v imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa in v Duhu našega Boga« (I. Kor. 6, 11.). Te dobrote, za katero ne moremo Boga nikoli dosti zahvaliti, smo postali najprej deležni v zakramentu sv. krsta. V zakramentu sv. birme se nam je pomnožila posvečujoča milost, pomnožila tudi v drugih zakramentih. Ako pa je kdo zopet popolnoma umazal svojo dušo z velikim grehom ter raztrgal vez ljubezni z Bogom, mogel je zopet vnovič oprati in posvetiti svojo dušo v zakramentu sv. pokore po milosti Sv. Duha. O kako prečudno blizo je kristjan tretji božji osebi, Sv. Duhu! Kaj bi bilo že iz marsikoga izmed nas v mnogih viharjih našega življenja, ako bi se Sv. Duh ne bil tako zavzel za nas? In koliko notranje tolažbe in nagibov k ljubezni božji smo že občutili v teku svojega življenja! O da bi le vselej tudi hitro poslušni bili navdihom Sv. Duha! Molimo s sveto Cerkvijo: »O Bog, ki si današnji dan srca vernih učil po razsvetljenju Sv. Duha, daj, da bomo v istem duhu spoznali, kaj je prav in se vedno veselili njegove tolažbe!« Amen.

2. Neizmerna ljubezen božja do nas.

(Osnova govora.)

Tolažnik Sv. Duh pa, ki ga bo poslal
Oče v mojem imenu, vas bo učil vsega.

Jan. 14, 26.

S temi besedami je Gospod napovedal, da bo poslal Sv. Duha, kar se je izpolnilo na današnji dan. Glede na to napoved si predočimo tri reči:

I. Ljubezen božjo, ki ga je poslala. »Ki ga bo poslal Oče . . .«

II. Dobrotljivost Sv. Duha. »Tolažnik . . .«

III. Korist prihoda njegovega. »Vas bo učil vsega . . .«

I. Bog Oče nam je poslal troje, v čemur se zlasti kaže njegova velika ljubezen.

1. Svoje^{ga} Sina v odrešenje. »Bog je poslal svojega Sina v podobi grešnega mesa in zavoljo greha ter je obsodil greh v mesu« (Rim. 8, 3.). »Prejeli ste Duha posinovljenja, ki v njem kličemo: Aba, Oče« (Rim. 8, 15.).

2. Sv. Duha, da bi nas potrdil. »Ko se je pa čas doplnil, je poslal Bog svojega Sina« (Gal. 4, 4.).

3. Poslal je tudi angelske duhove, ki nas varujejo. »Ali niso vsi službujoči duhovi, poslani v službo zavoljo tistih, kateri bodo podedovali zveličanje?« (Hebr. 1, 14.).

II. Sv. Duh se imenuje naš tolažnik, ker nas tolaži v naših bridkostih.

1. Daje nam nebeško tolažbo. »Vi pa ste postali naši in Gospodovi posnemalci, prejemši v mnogobrojnih stiskah besedo z veseljem Svetega Duha« (I. Tes. 1, 6.).

2. Nam pomnožuje milost v nadlogah. »Nadloga rodi potrpežljivost, potrpežljivost pa izkušnost, izkušnost pa upanje. Upanje pa ne vara, ker je božja ljubezen razlita v naša srca po Sv. Duhu, kateri nam je dan« (Rim. 5, 3—5.).

3. Nam dokazuje, kako veliko je veselje, ki ga prejmemo za naše nezatno preganjanje. »Duh sam pričuje našemu duhu, da smo božji otroci. Ko smo pa otroci, smo tudi dediči, in sicer dediči božji, sodediči pa Kristusovi, da se tudi z njim proslavimo, če z njim trpimo. Mislim pa, da trpljenje sedanjega časa nima pomena v primeri s slavo, ki se ima razodeti nad nami« (Rim. 8, 16—18.). »Sedanja naša kratka in lahka nadloga nam pripravlja neizmerno večno čast, ki vse preseže« (II. Kor. 4, 17.).

III. Sv. Duh nas uči tri zelo koristne reči:

1. Spoznati resnico. »Tolažnik pa, Sv. Duh, ki ga pošlje Oče v mojem imenu, vas podučí vse« (Jan. 14, 26.).

2. Uspešno moliti. »Duh sam prosi za nas z neizrekljivimi vzdihii« (Rim. 8, 26.)

3. Uči nas zaničevati mesene strasti. »Duša, v kateri prebiva Sv. Duh, se zoperstavlja poželjivemu mesu« (Sv. Gregorij).

D. Thomae Aqu. Serm. Dominicales. — B. K.

Binkoštni ponedeljek.

Ovire Sv. Duha.

Nikar ne žalite Sv. Duha božjega, s katerim ste zapečateni za dan odrešenja. Ef. 4, 30.

O binkoštnih praznikih nam je živo pred očmi delovanje Sv. Duha. Te dni radi premišljujemo, kaj je storil Sv. Duh v apostolih, kako deluje v naših dušah, ko nas očiščuje, opravičuje, posvečuje v svetih zakramentih, ko nas tolaži ter vnema za božjo ljubezen. In ali je mogoče pri tem, da bi se našlo kako krščansko srce, ki bi Boga ne ljubilo? Saj sv. Janez pravi: »Ljubimo mi Boga, ker nas je Bog prej ljubil« (I. 4, 19.). Kako nas je Bog ljubil, povedal je Jezus naravnost Nikodemu, kakor se bere v današnjem evangeliju: »Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sinu, da, kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, temveč ima večno življenje.« In vendar se najdejo krščene, katoliške duše, ki Boga ne ljubijo, ki Boga ljubiti nočejo, ki se od božje ljubezni ogreti ne dajo. Pa kateri so taki? To so tisti nehvaležneži, kateri se kakor nekdanji farizeji ustavljajo Sv. Duhu, ko jih hoče vneti za Boga, ki je ljubezen, kakor pravi zopet sv. Janez (I. 11, 16.). To so tisti, kateri stavijo mnogotere ovire milostnemu delovanju Sv. Duha, ki jim hoče pomagati k večnemu zveličanju. In na poglavitne ovire delovanju Sv. Duha vas hočem sedaj opozoriti, da bi jih odstranili, ako bi bile tudi v vaših dušah.

Človek ima prosto voljo. Zato se ga lahko obrne k dobremu ali k hudemu, lahko posluša notranje navdihe Sv. Duha ali pa se naredi gluhega ter se ne zmeni za noben božji opomin. Človek more tudi naravnost ovire staviti delovanju Sv. Duha, in kakšne ovire?

1. Prvo oviro delovanju Sv. Duha v duši stavi tisti kristjan, kateri prostovoljno ostane v grehu. Greh je smrtni sovražnik Sv. Duha. Greh namreč razdere, kar je pozidal Sveti Duh v duši človekovi. Zato si Sv. Duh tudi prizadeva, z notranjimi navdihii obvarovati vsakršnega greha kristjana, v katerega

srce je prišel. Duh božji ga že svari pred malimi grehi, kateri pot pripravljajo velikim, koliko bolj dela na to, da bi naravnost v smrten greh kdo ne zabredel. Ako pa je bil človek vendarle tako nesrečen, da je padel v velik greh, opomni ga Sv. Duh precej po glasu vesti, naj se prejkoprej vzdigne od grešnega padca. Razvidno je pa iz tega, da živi v vednem nasprotstvu s Svetim Duhom, z najsvetejšim bitjem tisti, kdor kljub jasnemu spoznanju prostovoljno ostane v grehu ter se ne zmeni za nobena svara, za nobene opomine, da bi opustil grešno navado, in če bi bili tudi samo prostovoljni mali grehi. Zato nas opominja in prosi apostol, rekoč: »Nikar ne žalite Sv. Duha božjega, s katerim ste zapečateni za dan odrešenja« (Ef. 4, 30.), t. j. ničesar ne storite, kar bi nasprotovalo Sv. Duhu, kateri v vas prebiva in ki vam je gotovo znamenje večnega zveličanja, ako ga imate in ne izgubite.

2. Druga ovira delovanju Sv. Duha je n a p u h , je p r e c e n i t e v s a m e g a s e b e. Sv. Pavel piše: »Duh podpira našo slabost« (Rim. 8, 26.). Sv. Duh pač najbolje vé, kako slab je človek, kako slep v v duhovnih rečeh in mrzel ter nesprejemljiv za kaj višjega, nadnaravnega. Zato se neprenehoma trudi, nas razveseliti, ogreti ter srce kvišku dvigniti. Sv. Duh pa zahteva, da mi ponižno priznamo svojo slabost, svojo slepoto in praznoto ter pri njem zopet poiščemo milost in moč, bolj vneto delati za svojo večno srečo. Nasproti Sv. Duhu dela torej, kdor od napuha omamljen precenjuje samega sebe, svojo moč, svoje znanje, svojo krepost ter se predrzno in preveč nase zaupajoč podaja v bližnje grešne nevarnosti. Tak ravna kakor bi ne potreboval pomoči od zgoraj, a s tem le samega sebe goljufa in žali Sv. Duha ter se tako stori nevrednega božje milosti. Sveti Pavel pravi, da »nihče ne more reči: Gospod Jezus, drugače kot v Sv. Duhu« (I. Kor. 12, 3.). Le Sv. Duh torej v kristjanu dela vse dobro.

Kdor pa je ponižen, ta rad prizna svojo zmoto, se hitro pokesa svojega greha in si v odkritosrčni spovedi poišče milosti in pomoči Sv. Duha ter se na vso moč potem trudi, ostati v dobrem tudi stanoviten.

3. Kaj še zavira vpliv Sv. Duha? Tretji nasprotnik Svetemu Duhu je p o s v e t n i d u h. Duh božji vedno deluje na to, da bi naš um z lučjo svoje resnice očistil vseh napačnih, goljufivih, posvetnih misli in nazorov. Sv. Duh si prizadeva, naše srce odtrgati od prevelike posvetnosti ter ga navdahniti z nebeškimi mislimi, željami in čuti. Za to milost Boga tudi prosimo v litanijah vseh svetnikov: »Povzdigni naše misli k nebeškim željam, prosimo te, usliši nas!« Ako pa kristjan ne posluša Duha božjega ter mu ni pokoren, ako katoličan pomežikuje s svetom in nje-govimi plitvimi nazori, ako o tej ali oni božji ali cerkveni zapovedi meni, da ni več primerna sedanjemu času, govori in dela tak človek nasproti Sv. Duhu. Katoličan se tako vedno bolj oddalji od pravega duha sv. Cerkve, katera je od Boga postav-

ljena varhinja resnice in vodnica h Kristusu, kralju večne slave. Ako posvetni, svobodomiselni duh pride v kako hišo, družino, občino, zapusti jo Sv. Duh. Sv. Pavel povprašuje: »Kakšno družbo ima Kristus z Belialom (s satanovimi pomagači)? Ali kakšen delež veren z nevernim? Kakšno zvezo ima temelj božji z maliki?« (II. Kor. 6, 14—16.) Kjer radi prebirajo liste ali knjizure, ki blatijo vse to, kar je bilo našim bogoljubnim prednikom nadvse sveto in drago, ki taje osebnega Boga, grdé prečisto Devico Marijo, napadajo zlobno škofe in duhovnike ter se iz pobožnih katoličanov le norčujejo, zraven pa še hočejo veljati za rešitelje prave vere, tam pač Duh božji nima mesta. V današnjem evangeliju govori naš Zveličar in prihodnji Sodnik: »Kdor ne veruje, je že sojen, ker ne veruje v ime edinorojenega Sinu božjega. To pa je sodba, ker je luč prišla na svet, in so ljudje bolj ljubili temô kot luč; zakaj njih dela so bila huda. Slehern namreč, kateri hudo dela, sovraži luč, in ne pride k luči, da niso svarjena njegova dela.« Posvetnjaki, svobodomislecji ne marajo za pridige in krščanske nauke, ne marajo za dobre katoliške časnike in knjige, da se izognejo očitjanju lastnih hudih del, katera tako radi podtikajo drugim.

4. Pri mnogih leži poglobitna ovira delovanju Sv. Duha v počutnosti, katera obstoji v tem, da človek cbrača preveliko skrb na svoje telo in na zložno življenje, boječ se vsakega truda in napora, kadar bi se bilo treba kaj premagati zaradi nebes. Táko mehkužno nagnenje napravi lene, malodušne kristjane, ki niso za nobeno žrtev in služijo Bogu le toliko časa, dokler to uĝaja njihovemu telesu. Taki ljudje imajo brž tisoč izgovorov kakor hitro je treba telesu silo storiti ter ga ukrotiti. Taki kristjani stavijo huđe ovire Sv. Duhu, ker so prezanikarni, da bi s ponujano milostjo krepko sodelovali. »Duh je, kateri oživlja, meso nič ne pomaga,« pravi sv. pismo (Jan. 6, 64.).

Ko je Jezus obetal apostolom tolažnika Sv. Duha, je rekel, da »ga svet ne more prejeti, ker ga ne vidi in ga tudi ne pozna« (Jan. 14, 17.). Nebeški Zveličar je hotel s tem reči, da Sv. Duh ne more iti v dušo, ki je utopljena v posvetne, v mesene misli. Ni čuda, zakaj sedanji mehkužni svet tako malo vé in čuti o Sv. Duhu. Ni pač ljubezni božje v nasladnih ljudeh, kakor piše sv. Gregor papež: »Kdor je še poln nedovoljenih željâ, gotovo ne ljubi Boga, ker mu nasprotuje v svoji volji« (Lect. II. heri.).

Kako vse drugače so ravnali svetniki! Ne bom vam kazal na kraljico apostolov, preblazeno Devico Marijo, katero je nadangel imenoval »milosti polno«, katera je vse milosti Sv. Duha sprejela v najdovzетnejše srce ter živela in delovala le za Boga ter vsa gorela v ljubezni božji, dokler ni Sv. Duh povabil svoje neveste na nebeško plačilo: »Pridi z Libana, nevesta moja, pridi z Libana, pridi, boš kronana!« (Vis. p. 4, 8.)

Omenim vam sv. Filipa Nerija, ki je živel v 16. stoletju in čegar god praznuje sv. Cerkev dne 26. maja. Njegova duša je bila napolnjena z božjo ljubeznijo tako, da je takorekoč tudi telo gorelo od nje. Ko je molil nekega dne v katakombah sv. Sebastijana v Rimu ter premišljeval dogodbo prihoda Sve-tega Duha nad apostole, tedaj se mu je srce tako razširilo, da mu je privzdignilo za ped visoko dvoje reber, kar se je moglo določno videti šele po njegovi smrti.

Postal je mašnik v 36. letu svoje starosti in storil je neiz-rečeno veliko za božjo čast in za časni ter večni blagor bližnjega, ko je ustanovil posebne zavode za mladeniče ter bil pravi apo-stol rimskega mesta. Bal se je samo greha in poznal je samo eno ljubezen, ljubezen do Jezusa. Ko so mu prinesli sveto popotnico, začel je zdihovaje klicati: »O moja ljubezen, moja največja dobrot, dajte mi to, kar najbclj ljubim!«

O kako žalostno je, ako sem vam moral nasproti temu govoriti danes celó o takih katoliških kristjanih, ki ne ljubijo Boga, se celó trdovratno ustavljajo njegovi milosti ter z raz-nimi ovirami preprečujejo pot Sv. Duhu v njih dušo, ki ga je tolikanj potrebna. Ljubi v Gospodu! Naj ne bo odslej nobenega takega med nami, ker le tisti, »kateri so po Duhu božjem gnani, ti so otroci božji. Ako pa otroci, tudi deleži; deleži sicer božji, sodeleži pa Kristusovi« (Rim. 8, 14, 17.). Amen.

Val. Bernik.

Prva nedelja po binkoštih.

Praznik sv. Trojice.

Kako si tri božje osebe prizadevajo za naše zveličanje.

Pojdite in učite vse narode in krščuj-te jih v imenu Očeta in Sina in Sv. Duha.

Mat. 28, 19.

Spoštovanje, strmenje, občudovanje, strah me danes spremljajo na prižnico. — Presveta Trojica, troedini Bog, pred tvojim veličastvom se tresejo angelski duhovi, pred prestolom tvoje slave pojó neprenehoma Serafi in Kerubi: Svet, svet, svet, pred tvojim božanstvom upogibajo svoja kolena vsi v nebesih, na zemlji in pod zemljo! Presveta Trojica, o nerazumljiva, vsak človeški um prese-gajoča skrivnost naše svete vere! In jaz, ki sem prah in pepel, naj se danes drznem govoriti o tebi? Ne, danes moram javno priznati s prerokom Jeremijo, da sem otrok, ki ne znam govoriti. Pa vendar, kako naj molčim, pre-dragi verniki, ker ste se tu zbrali, da bi slišali propoved? Le

potrpite, preljubi! Sicer ne bomo preiskovali nadnaravne skrivnosti troedinega Boga, pač pa hočemo skupno premišljevat korist, ki nam prihaja iz te skrivnosti. Dà, cela presveta Trojica si prizadeva nas ljudi vekomaj zveličati; kajti Bog Oče nas je ustvaril, Bog Sin odrešil, Bog Sveti Duh pa posvetil in nas še vedno posvečuje zato, da bi zadobili večno življenje. To so tri točke današnjega premišljevanja, katero takoj pričnimo v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.

I. Bog Oče si prizadeva za naše zveličanje s stvarjenjem. — Človek, kdo te je ustvaril? Odgovoriš: Bog Oče. Prav si povedal. On je prva božja oseba, kateri se prilastuje stvarjenje. Vanj verujemo kot v vsemočnega Stvarnika nebes in zemlje, kakor nas uče apostoli v veri. Pa povej nadalje, kaj je ta vsemočni Stvarnik vse ustvaril! V nebesih je ustvaril neštivilno angelskih duhov, kateri ga vekomaj molijo in časté; mnogo teh angelov je določenih, da nas ljudi varujejo; imenujemo jih angele varihe. Kaj je čudovito solnce? Kaj lepi mesec? Kaj je toliko milijonov zvezd, ki se svetijo na nebu? Kaj je nebo samo? Kaj je velikanska zemeljska obla, na kateri prebivamo? Kajne, vse to je delo njegovih rok, katero je ustvaril v petih dneh zgolj s svojo vsemočno voljo.

Pa vsa ta, dasi čudovita dela, se kar nekako izgube, če jih primerjam z onim občudovanja vrednim mojstrskim delom, katero je Bog ustvaril šesti dan v svoji modrosti in vsemočnosti, če jih primerjam s teboj, o človek. Le premišluj samega sebe! Kaj si po telesu, kaj po duši? Ali ni tvoje telo največje umetniško delo, katero je mogla izumiti le božja modrcst in ustvariti le božja vsemočnost? Ali nima tvoja duša prednosti pred vsemi drugimi zemeljskimi stvarmi, da je ustvarjena po božji podobi, da je čist duh, kakor angeli, dà, celó kakor Bog sam? Ali se ne bosta morala vrniti nebo in zemlja v svoj nič, iz katerega ju je Bog ustvaril? Tvoja duša pa, o človek, je neumrljiva in bo vekomaj živela. Zakaj tako? Zato, da bi mogel pri svojem Bogu in Stvarniku brez konca in kraja uživati večno srečo. Dà, resnično, o kristjan, namen in smoter tvoje stvarjenja je, da tu na zemlji Bogu zvesto služiš, v nebesih se pa potem vekomaj ž njim raduješ!

O Bog, kako velika je tvoja dobrotljivost in ljubezen! Ali nisi od vekomaj do vekomaj sam po sebi neskončno srečen? Dà; cel svet, vse stvari, vsi ljudje ne pomnožujejo tvoje večne sreče niti najmanj. Pa zakaj si nas ustvaril? Samo iz dobrotljivosti in ljubezni; svoje sreče si hotel nas storiti deležne. In mi vsi, ki to vemo, naj bi svojemu tako dobrotljivemu in ljubeznivemu Bogu in Stvarniku ne služili zvesto? Proč z vsako nezvestobo!

II. Preidem k drugemu delu. — Kakor pripisujemo Boгу Očetu stvarjenje, tako prilastujemo Boгу Sinu odrešenje. Kdo je celi človeški rod odrešil? Jezus Kristus, Bog Sin, druga božja oseba. S čim? S svojim bridkim trpljenjem in s svojo smrtjo. Kje? Na lesu svetega križa. Česa? Greha in večnega pogubljenja. Dà, Jezus Kristus je, kakor nas uči apostolska veroizpoved, edini Sin Bog Očeta in naš Gospod, ki je bil spočet od Sv. Duha, rojen iz Marije Device, trpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umrl in v grob položen. Tu imate v par besedah celo skrivnost odrešenja. Pač smo vsi ustvarjeni za večno zveličanje, kakor smo slišali v prvem delu propovedi. Ali greh naših prvih staršev nas je oropal zveličanja in je uničil celo dobroto ustvarjenja. Nebesa, za katera smo bili ustvarjeni, je nam zaprl, pekel pa, ki je pripravljen le hudiču in njegovim angelom, nam je odprl.

Zares žalostna usoda! Milijoni ljudi, dà, celi človeški rod naj je torej zavoljo onega greha za vekomaj izključen od večne slave nebeškega kraljestva? Dà. Toda ne, prelubi v Gospodu; saj Bog Sin tu posreduje in srd Očetov tolaži. Usmili se nesrečnega človeštva, se učloveči, trpi, umre, s svojo rešujočo krvjo izbriše dolg ter tako odpre nebesa. Kakor velika je bila milost, da je nas Bog ustvaril za nebesa, je nam vendar to milost uničil izvirni greh popolnoma. Dà, celo še več! Ona milost bi nam bila po izvirnem grehu v veliko nesrečo, če bi nas Bog Sin ne bil odrešil. S pravom bi se bilo smelo reči o vsakem človeku, kar je Zveličar dejal o nesrečnem Judežu: »Bolje bi mu bilo, da bi ne bil rojen« (Mark. 14, 21.). To mora biti tudi mnenje sv. Cerkve. Kajti na veliko soboto poje, da bi nam ne bilo ustvarjenje nič koristilo, če bi ne bili odrešeni. Greh Adamov in Evin imenuje celo potreben in srečen, to pa zaradi tega, ker je našel takega Odrešenika, namreč Sinú božjega samega.

O človek, moram tu zaklicati, premisli vendar božjo ljubezen do sebe in kliči s sv. Bernardom: »Moj Bog, če ti že vse dolgujem za ustvarjenje, kaj naj ti še povrnem za odrešenje, katero si mi tako ljubeznivo izkazal po svojem Sinu!«

III. Pa še ne dovolj! Če je bilo sploh kdaj resnično, da je vsega dobrega trojno, se to gotovo uresniči pri troedinem Boгу. Zakaj, ker nam je Bog Oče izkazal milost ustvarjenja in Bog Sin milost odrešenja, noče tudi Sv. Duh takorekoč zaostati, ampak hoče svoje donesti k našemu večnemu zveličanju in nam izkaže tretjo dobroto, posvečenje. In to si hočemo zdaj ogledati v tretjem delu govora.

Kdo naj se ne prestraši, če se spomni izvirnega greha? O nesrečni greh, kako divjaš, kako razsajaš še zdaj med nami! Kdo nam je uničil dobroto ustvarjenja? Izvirni greh. Kdo nas je pripravil ob sad odrešenja? Izvirni greh. Kdo je vzrok, da nam je po ustvarjenju k večnemu zveličanju odrešenje in po odrešenju od večnega pogubljenja potrebno še novo posvečenje za zveličanje? Izvirni greh.

In vidiš, o človek, to dobroto posvečenja ti izkazuje Sveti Duh; on te posvečuje. Kaj se to pravi? To se pravi, to te očisti greha, vsled katerega si sovražnik božji in otrok jeze, ter te stori svetega in Božu dopadljivega. Seveda je Odrešenik tvoj dolg izbrisal in izpral s svojo krvjo, pa ta dragocena kri nima drugače svojega učinka na tvoji duši, kakor s posvečenjem Sv. Duha. Posvečuje te pa ta Sv. Duh zlasti pri sv. krstu in pri sv. pokori, kjer ti posvečujočo milost podeli, vsled katere postaneš svet na duši. Pri sv. krstu te očisti izvirnega greha, ti izbriše vse kazni in ti vlije v srce ljubezen božjo. To posvečenje pri sv. krstu je tako potrebno, da Kristus sam pravi: »Resnično, resnično ti povem, ako kdo ni prerujen iz vode in iz Svetega Duha, ne more iti v božje kraljestvo« (Jan. 3, 5). Ker pa krstno nedolžnost, žal, navadno izgubimo vsled osebnih grehov in tako dušo zopet omadežujemo ter s tem svetost zapravimo, je drugo posvečenje potrebno; Sv. Duh te mora vnovič posvetiti, o kristjan. Pa kje? V zakramentu sv. pokore. Kakor te je pri sv. krstu z vodo in božjo besedo očistil podedovanega greha, tako ti pri sveti pokori izbriše s krvjo Kristusovo vse osebne grehe. In to se zgodi, kolikorokrat hočeš. Če stokrat padeš, pa stokrat zopet lahko vstaneš, pa te stokrat Sv. Duh zopet posveti, da imaš le srčno kesanje in trdni sklep poboljšanja. Glej, tako ljubeznivo te Sv. Duh posvečuje!

Kaj naj vam o tem posvečevanju, predragi, še povem? Ali naj marveč ne sklenem današnjega premišljevanja in vas konečno le še enkrat splošno opozorim, kako se presv. Trojica prizadeva nas zveličati? Gotovo, kajne? Zato te pa opominjam, kristjan: Bog Oče te je ustvaril, to veš; o, moli in časti ga vendar kot svojega Stvarnika in Gospoda; Bog Sin te je odrešil; o, zahvaljuj in ljubi ga kot svojega Odrešenika in Zveličarja; Bog Sveti Duh te posvečuje; o, bodi mu zvest kot svojemu najboljšemu prijatelju in Posvečevalcu! Zbranega duha moli vedno z največjo pobožnostjo kratko hvalnico: Čast bodi Očetu in Sinu in Svetemu Duhu itd. Če boš tako častil presveto Trojico tu na zemlji, bo ona sama enkrat gotovo tvoje plačilo v nebesih. Brez konca boš potem srečen, ker se boš vekomaj veselil z Očetom in Sinom in Svetim Duhom. Amen.

Po P. R. Graserju O. S. B.: K. čik.

Nedelja v osmini praznika sv. Rešnjega Telesa.

Kako se nam kaže božje usmiljenje v zakramentu sv. Rešnjega Telesa.

Zemlja je polna tvoje milosti, Gospod!
Ps. 118, 64.

O božjem usmiljenju vam hočem danes govoriti, o usmiljenju, ki obsega vsa božja dela, katerega je polna cela zemlja, o usmiljenju, ki se sicer posluži večkrat meča pravičnosti, da kaznuje greh, ki pa le zato kaznuje en del ljudi, da drugega z zgledom kazni poboljša, kakor trdi Salvijan. Kakšno veselje, kakšna tolažba je za grešnika, kateremu so, kakor Davidu, storjene pregrehe vedno pred očmi in se vsled tega trese pred božjo pravičnostjo, kakšno veselje zanj, pravim, če se spomni božjega usmiljenja ali sliši govoriti o njem!

Ti veš, kraljevi prerok, kakšna radost je, opevati božjo usmiljenost in razodevati celemu svetu velika dela, ki so dokazi božje ljubezni in dobrotljivosti! Ali pa nimamo tudi mi danes vzroka in mnogo večjega vzroka kakor naši praočetje, slaviti božjo usmiljenost, ki nam daje pri vsej naši hudobiji še vedno dokaze, da ne opeša? Ali nimamo največjega dokaza vsega božjega usmiljenja ravno v zakramentu presv. Rešnjega Telesa in ali ni postavljen ravno tu prestol vseh milosti? Da, tu je vrhunec usmiljenosti božje, katerega ne more nadkriliti niti božja vsemočnost!

Premišljajmo torej danes usmiljenost, ki nam jo Bog tako bogato izkazuje v tem najsvetejšem zakramentu in katero nam je dokazal z ustanovitvijo in jo nam še vedno dokazuje, kadar prejemo sv. Rešnje Telo! To premišljevanje nas bode napolnilo z občudovanjem. Če pa morda marsikatero napolni tudi z zveličalnim strahom, se bom veselil, ne sicer zato, ker so žaljeni, pač pa zato, ker so žaljeni k pokori, kakor pravi sv. Pavel.

I. Nič se ne zdi pravemu, zvestemu prijatelju hujše, nego če ga zapusti njegov ljubi soprijatelj, in sicer tako, da hkrati s slovesom izgine vse upanje, ga kdaj zopet videti, se ž njim zopet kdaj sniti. Vsa tolažba ni zanj nobena tolažba več, ker je le njegov prijatelj bil zanj vsa tolažba, ki je delil ž njim žalost in veselje. Tako brez tolažbe sta bila učenca, ki sta šla v Emavs in po poti obžalovala izgubo božjega mojstra, katerega sta ljubila kot svojo dušo; tako brez tolažbe so bili apostoli, ko jim je smrt odvezla ljubljene Učenika in ki so se bali, da ga ne bodo več videli; tako brez tolažbe so bile z Magdaleno pobožne

žene, ki so za Jezusom povsod hodile, ko v grobu niso našle drugega nego prt.

Toda usmiljeni Zveličar, katerega je tako prisrčno ljubilo toliko pobožnih duš, se ni hotel ločiti od svojih ljubih tako, da bi bila njegova ločitev komu prebridka. Četudi je na tem, da gre po dopolnjenem delu odrešenja v slavo svojega Očeta, vendar obljubi, da svojih noče zapustiti. »Ostanem pri vas do konca sveta,« pravi, tolažeč potrte učence. Njegova modrost misli na sredstva, ki bi mu omogočila, iti v slavo Očetovo, ne da bi se od vernikov ločil. In to misli v takem času, ko smo najmanj zaslužili!

»Gospod je vzel v roke kruh tisto noč, ko je bil izdan,« piše sv. Pavel (I. Kor. 11, 23.); tisto noč — o, neizmerno usmiljenje — tisto, v kateri je dosegel srd ljudi najvišjo stopnjo, tisto, v kateri je hudobija stvari napadla Stvarnika, tisto, v kateri so se Judje prizadevali zamašiti vir vsega življenja in milosti, v tisti tako žalostni noči je izkazal Bog Sin svojo usmiljenost v najpopolnejši meri!

Pa kako jo je izkazal? »Vzel je kruh,« nadaljuje apostol, »in zahvalil ter razlomil in rekel: Vzemite in jejte, to je moje telo, katero bo za vas dano.« O, nerazumljiva ljubezen in milost! Sin božji nam zapusti pri svojem odhodu svoje telo, da je vedno pri nas in da nam je v jed! Svoje telo nam dá, katero angeli le z največjim spoštovanjem in svetim strahom molijo, katero bo pa kmalu predmet zaničevanja in trpljenja! In komu je zapusti? Onim je da, ki ga izdajo, zataje, zapuste; onim je dá, ki ga bodo naslednji dan križali in kot ljudskega zapeljivca umorili! Povejte mi, predragi, ali je mogla doseči hudobija ljudi še višjo stopnjo? Ali bi se bila pa mogla usmiljenost božja kdaj tudi lepše pokazati? Pred svojo smrtjo še pokaže Bog, da je zemlja polna njegove milosti. O, občudovanja vredna usmiljenost!

Toda, Sin božji, ti veš, da tvoje slave, tvojega veličastva, katero uživaš na desnici svojega Očeta, ne more prenesti nobeno umrljivo oko. Zato se skriješ pod podobo kruha in nam postaneš »skriti Bog«, kakor te prerok Izaija imenuje. (45, 15.) In ravno v tem nam pokažeš polnost svojega usmiljenja. Kajti kdo bi se ne zgrozil pred žarki tvojega veličastva? Tam trepeta Daniel, ko se mu prikaže le senca enega samega angela. Junaški Jozue, drzni Gedeon, pogumni Tobija popadajo kot mrtvi na tla, ko se jim prikaže angel v svoji lepoti. Kako naj bi pa mi obstali pred slavo kralja vseh angelov? Da Bog prizanese naši slabosti, pravi Hugo Sv. Viktorijski, se nam ni razodel v svoji slavi, ampak se je skrnil. Bi mu li mogli sicer tako zaupljivo svoje srce odkriti, kakor sedaj to storimo? Gotovo ne, kajti silen strah bi nas napadel in nam vzel vso moč.

Kaj pa šele hudobneži, kako bi obstali, če bi ne bilo solnce pravice zakrito od branečega oblaka? Kako bi mogli gledati

onega Boga, kojega usmiljenje so tolikokrat zlorabili za svoje hudobije, kojega milosti so tolikokrat zaničevali, kojega svetost so tolikokrat oskrunili? Ali bi ne pomrli samega strahu? Da, saj pravi psalmist: »Zavoljo hudovanja tvojega obličja bodo poginili« (79, 17.). In širokoustni brezbožneži, ki kažejo pred svetom nekako neustrašenost, trdeč, da se ne bojé ne Boga, ne satana, bi li mogli živemu Boгу gledati v obličje, če bi ne bil skrit? Ali bi ne razpadli v prah in pepel pred pogledom ostrega Sodnika? Da, njegova usmiljenost je torej, da je skrit, da ne napravi njegovo obličje večjega poraza, kakor ga je napravila skrinja zaveze med Betzamiti, ki so jo videli brez zagrinjala! Kako naj bi ravnal bolj po očetovsko, kako naj bi bil bolj usmiljen?

II. Pa premišljujmo, predragi, božjo usmiljenost še dalje, kakor se nam namreč kaže tudi, ko prejemamo najsvetejši zakrament! Strmeli boste, da sega Gospodovo usmiljenje tako daleč.

Kar bojim se, predragi, če premišlujem neutrudljivo usmiljenje božje pri uživanju presv. Rešnjega Telesa, kajti vidim, da je doseglo vrhunec in prav zaradi teга mi je nerazumljivo in me s strahom navdaja. Usmiljenja polni Bog, ti daješ v najsvetejšem zakramentu svoje telo v jed, pa ne kako umrjoče telo, ampak neumrjoče, poveličano. Dokončal si veliko delo odrešenja, pa vedno še hočeš biti naš Odrešenik, ko se dannadan daruješ za nas na oltarjih svojemu Očetu! Na Kalvariji si grenki kelih trpljenja do zadnje kapljice izpil in z bridko smrtjo svoje muke končal, tu v tem zakramentu ga moraš znova piti in trpljenje znova pričeti! In ti k temu molčiš, ti si pri tem potrpežljiv in krotak, da, ti se mi ne zdiš več, če smem tako govoriti, stari, maščevalni Bog!

Oh, rečem, pa žalostnega srca rečem, da mora biti edino-rojeni Sin božji na naših oltarjih še vedno predmet zaničevanja, kakor je bil na križu! Kjer bi se morala dvigati kvišku prijetna vonjava prsrčne pobožnosti, se razširja smrdljiv duh nizkih strasti. Na svetem kraju, vpricho živega Boga, se zapazi tolikokrat ljudi, ki so polni mrzrote, napuha, nespodobnosti, kakor da bi si moral v najsvetejšem zakramentu skriti Bog v čast šteti, da sploh pridejo v njegovo hišo. Ti vidiš, Zveličar, te nedostojnosti in skrunitve, pa molčiš, ker si usmiljen. Bližajo se tvoji sveti mizi, tej dragoceni svatovščini, ne da bi se menili, ali so oblečeni s svatovskim oblačilom nedolžnosti in čistosti, pa ti, usmiljeni Odrešenik, to pripustiš. Postavljajo si, kakor nekdaž Izraelci, zlata teleta, okoli katerih pleše duša z brezbožnimi strastmi, pa ti, usmiljeni Bog, molčiš in ne pošlješ Levijevih sinov kaznovat take malikovalce. Hitijo k oltarjem in skušajo spraviti Gospoda v najgroznejšo sužnost, pa nikogar ne trešči ob tla in ne izpregovori, kakor nekdaž vojaškim hlapcem, grogovitih besed: Jaz sem Jezus, katerega iščete. Pobirajo kame-nje, kakor nekdaž Judje, da bi Jezusa kamnali, kamnali pa z

grehi, katere neprenehoma delajo; pa on se ne skriva, ampak se jim prepusti. Uživajo sv. Rešnje Telo, ne položijo pa pri tem mrtvega trupla, ampak živo, častljivo telo Kristusovo v grob, pa ne v lep, nov grob, ampak v srce, ki je grob poln gnilobe in smrada, v srce, kjer gospodarijo nečisti duhovi. Zveličar gre k njim, pa ne kakor v predpeklo z znamenji slavne zmaže, ampak kakor jetnik, ki ne vé, kam naj položi svojo glavo.

Morda mi boste ugovarjali, predragi, češ, da prečno vidim; saj se vendar vsak kristjan potruzi Jezusa v zakramentu sv. Rešnjega Telesa z vso vrednostjo in pobožnostjo prejeti! Pač, preljubi, je to želeti, da bi se zgodilo, pa se, žal, ne zgodi! Ali nimamo tisoč in tisoč zgledov, da je zakramentalni Bog v tej najsvetejši skrivnosti žrtev velikih hudobij in krivic? Da; kajti kakšno pa je življenje takih kristjanov? Ali morda njihove razuzdanosti ne nasprotujejo vedno zdržnosti, katero zapoveduje evangelij? In kar pridigarji na leci, spovedniki v spovednici, pobožni kristjani v pogovorih zoper njihovo počenje govore, se jim zdi prenapeta strogość, ki ni za ta svet. Tako ostanejo v svoji grešni navadi in hodijo po poti svojih strasti. Kadar se pa morajo vendarle izpovedati, si izberejo kar najbolj mehke in popustljive spovednike in tako sami sebe prevarijo. Zadovolje se, obtožiti se svojih grehov le površno in splošno, ne skrbeč za pravo kesanje in trdni sklep poboljšanja. Sodite potemtakem sami, predragi v Kristusu, če je to vredna priprava na prejem najsvetejšega zakramenta! Povejte mi, ali ni občudovanja vredno božje usmiljenje, da večni Sodnik takih brezbožnih nehvaležnežev, kojih hudobija presega hudobijo Judov, takoj ne kaznuje?

Pravim: hudobija kristjanov, ki nevedno pristopajo h Gospodovi mizi, je večja od one Judov, ki so Kristusa križali. Poslednja se dá namreč nekoliko opravičevati, ker Judje v svoji slepoti niso imeli Gospoda za Odrešenika, ampak za zapeljivca ljudi in zaničevalca postave. Tisti pa, ki uživajo angelski kruh nevedno, se ne morejo kar nič opravičiti. Dobro vedo, da je v podobi kruha resnično pričujoč živi Bog sam. Njihova hudobija torej ni naperjena zoper človeka, ampak zoper Boga samega, zato po besedah sv. Pavla (Hebr. 6, 6.) vnovič križajo in zasramujejo Boga in prav zaradi tega se njihova hudobija ne dá opravičiti prav nič.

V evangeliju ne beremo niti o enem, da bi bil ponujano pomoč Zveličarjevo odbil; med nami kristjani jih je pa žal le premnogo, ki se branijo ponujanih milosti. Med nami so oni slepi, katerim hoče zakramentalni Bog oči odpreti, kateri pa ne žele videti luči. Med nami so oni hromovi, katerim hoče Gospod kruljeve ude zravovati, da bi lahko hodili po poti zveličanja, kateri se pa hočejo še nadalje opotekati po poti pogubljenja. Med nami so oni gobovi, katerim hoče Zveličar gnilo otekline ozdraviti, kateri pa ne žele postati čisti. Med nami so oni mrtvi, katere hoče On, »jed življenja«, obuditi, kateri imajo

pa svoje veselje v smrti. Med nami so oni obsedenci, iz katerih hoče Kristus toliko hudobnih duhov izgnati, katerim je pa bolj všeč sužnost, v kateri hlapčujejo satanu. Med nami je toliko obteženih, katerim ponuja Sin božji v najsvetejšem zakramentu blagor, kateri se ga pa branijo in ga zlorabijo v svojo smrt. In vendar, o neskončna usmiljenost božja, vendar molčiš, Jezus, kljub takemu zaničevanju tvoje milosti! Ali ne bomo, predragi, klicali s prerokom: »Milost Gospodova je, da nismo pokončani, ker njegovo usmiljenje ne jenja.«

Če nam Bog toliko ljubezni, dobrote in usmiljenja v zakramentu sv. Rešnjega Telesa izkazuje, če našo hudobijo in nehvaležnost toliko časa prenaša, ali naj, predragi, predrzno pričakujemo, da njegova usmiljenost ne bo nikoli nam nasproti opešala? Ne, ampak bati se nam je, da pridemo njegovi pravici v roke, ker smo toliko časa zlorabljali njegovo usmiljenost. Bog je sicer vsem obljubil usmiljenje, ki ga bodo zanj prosili; tega pa ni obljubil, da bo dal vsem pravo zaupanje vanje. Zato, predragi, ne zaupajmo predrzno na božjo usmiljenost, ampak bodimo Jezusu hvaležni za ustanovitev najsvetejšega zakramenta in pokažimo svojo hvaležnost s tem, da bomo odslej vse milosti, ki nam jih Bog deli, zvesto rabili v čast božjo in svoje zveličanje. Amen.

Po P. R. Graserju O. S. B.: K. Čik.

Praznik Srca Jezusovega.

O bistvu in namenu pobožnosti presv. Srca Jezusovega.

V sv. Cerkvi imamo razne pobožnosti: do bl. Device Marije, do svetnikov itd. Vse so lepe in koristne; ali »pobožnost vseh pobožnosti« pa je po besedah sv. Alfonza Ligv. ona, katero je Gospod Zveličar sam napovedal po svoji služabnici bl. Mariji Marjeti Alacoque — pobožnost presv. Srca Jezusovega. Ker pa nobene reči ne moremo po njeni vrednosti ceniti, če je ne poznamo, zato je potrebno vprašanje:

1. kaj je bistvo pobožnosti presv. Srca Jezusovega;
2. kaj je njen namen?

I. Bistvo te pobožnosti je v tem, da častimo, molimo, kakor že nekoliko pove njen naslov, telesno Srce Jezusovo, potem vse, kar nam to Srce predstavlja in slednjič osebo Gospo-

dovo. Vendar se v pobožnosti sami ne more eno od drugega popolnoma ločiti, razločujemo le v ta namen, da se pobožnost lažje in bolj razjasni.

1. Torej telesno Srce častimo. A kako? Telesno Srce ne samo zase, ampak neločljivo združeno z božjo in človeško naravo Kristusovo, ne mrtvo, ampak živo Srce, kakor je zdaj v Kristusu, ki sedi na desnici nebeškega Očeta in je pričujoč v zakramentu sv. Rešnjega Telesa. To telesno Srce moramo moliti, zato ker je del človeške narave Kristusove, katero moramo moliti.

2. Drugi in poglavitni predmet temu češčenju je pa vse ono, kar nam Jezusovo presv. Srce predstavlja: to so čednosti, kakor usmiljenje do bolnikov, zlasti grešnikov, ljubeznivost, krotkost, ponižnost. — »Učite se od mene, ker jaz sem krotak in iz srca ponižen« (Mat. 11, 29.). Zlasti in najprvo nam predstavlja pa Srce Jezusovo njegovo neskončno ljubezen, in sicer kakršna je od vekomaj v Kristusu, posebno pa ljubezen, katero je kazal in še kaže proti nam. To se razvidi iz besed, katere je govoril Zveličar bl. Mariji Marjeti Alacoque: »Glej Srce, ki je ljudi tako ljubilo!« Pokazal je pri teh besedah na telesno Srce, katero je bilo vse v plamenu, obdano s trnjevo krono — kot znamenje ljubezni. Poveličevali naj bi s to pobožnostjo celo notranje življenje Jezusovo: vse, kar je iz ljubezni do nas čutil, hotel, delal, trpěl; poveličevali naj bi ljubezen, katera ga je pripeljala v revni betlehemiški hlev — »prikazala se je dobrota in ljubezen Boga, našega Zveličarja« (Tit. 3, 4.) — iz hlevca na goro Kalvarijo na križ, — »večje ljubezni od te nima, da kdo svoje življenje dá za svoje prijatelje« (Jan. 15, 13.) — in s križa v tabenakelj — »moje veselje je, bivati s človeškimi otroki« (Preg. 8, 31.). Iz tega pa že spoznamo, zakaj je ravno telesno Srce Jezusovo predmet tej pobožnosti; zakaj je ravno Srce ona vidna stvar, katera nam nevidno bolj živo pred oči stavi potrebno, četudi ne poglavitno stran pobožnosti — zakaj ne morda glava ali roka ali kak drug ud Kristusovega telesa. Srce nam že po svoji naravi najbolj zaznamuje notranja čuvstva; zato govorimo o hvaležnem, dobrem srcu itd.; srce je sedež vseh čuvstev, vpliva na čuvstva in ta zopet vplivajo nanj. In če le vidimo Srce Gospodovo, precej se spomnimo njegove ljubezni. Zato se češčenje telesnega Srca zahteva pri tej pobožnosti.

3. Tretji predmet je pa oseba Gospodova. S češčenjem telesnega Srca častimo osebo Jezusovo, ker je Srce del Gospodovega telesa; saj je sveta kri, ki se je pretakala iz srca po telesu, redila in vzdrževala vse one ude, s katerimi je oseba Jezusova za nas delala; saj pa tudi vsa ljubezen božje in človeške narave pripada osebi Jezusovi.

II. Iz tega smo spoznali pa že tudi namen te pobožnosti. Splošni namen je: častiti Jezusa Kristusa; a ta namen

ima tudi pobožnost k Jezusu v sv. Rešnjem Telesu, vendar je razloček med obema pobožnostima. Posebni namen pobožnosti Jezusovega presv. Srca je: da bi Jezusa ljubili, da bi mu vračali ljubezen za ljubezen. Gospod Zveličar je videl, kako ugasuje bolj in bolj med ljudmi ogenj, katerega je prinesel na svet, da bi se vnel; videl, da se zaraditega mnogi postavljajo v nevarnost večnega pogubljenja — hotel je znova užgati ogenj božje ljubezni in ljudi pripeljati na pot zveličanja — zato je vpeljal to pobožnost. Verniki naj bi premišljevali njegovo ljubezen do njih in začeli naj bi ga bolj goreče ljubiti in zvesteje izpolnjevati zapovedi njegove.

S to pobožnostjo naj bi mu pa tudi zadostovali za razžaljenja, ki se mu gode v sv. Rešnjem Telesu. Ta namen je povedal Gospod sam in se pritožil Marjeti Alacque o tem onečastovanju presv. zakramenta. — Ne samo od nevernikov in krivoverce, ki ga nočejo priznati v sv. Rešnjem Telesu, ampak tudi (in to posebno boli presv. Srce) od kristjanov se godé razžaljenja in onečastovanja, ker mu grešniki jemljó čast z nespodobnim vedenjem, z nečastenjem, zlasti z nevrednimi sv. obhajili. Zadostovali naj bi mu pa z javnim češčenjem presv. Srca vsak petek po osmini sv. Rešnjega Telesa, vsak prvi petek, zlasti s prejetjem sv. obhajila.

Vzvišena je pobožnost presv. Srca Jezusovega, kakor smo videli, po svojem začetku, plemenita po svojem bistvu, potrebna in nadvse koristna po svojem namenu. Ali naj ostanemo mi mrzli pri tej ljubezni, gluhi za vabilo Gospodovo, naj bi ne častili presv. Srca? Ne! Ne bomo dajali povoda Gospodu, da bi se pritoževal čez našo nehvaležnost; ljubiti hočemo to Srce in prositi: »Presv. Srce, daj, da te bolj in bolj ljubim!« — Amen.

F. B.

Pogled na slovstvo.

1. Dr. Louis Andrieux, *La première Communion. Historie et discipline, tectes et documents des orgines au XXe siècle.* Paris, Gabr. Beauchesne. 1911. XXXIII + 392 str.

Ako bi še bil kdo med nami duhovniki, ki bi dvomil o opravičenosti in primernosti papeževega dekreta o zgodnjem prvem sv. obhajilu — ta bi moral vzeti to knjižico v roke ter jo prav pazljivo proučiti; zginiti mu mora vsak predsodek. Najbolj poučen je drugi del, kjer razpravlja avtor o starosti prvoobhajancev po lateranskem cerkvenem zboru l. 1215. Dvojna starost za sprejem zakramenta sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa, češ, da je treba večje razumnosti za sv. obhajilo kot za spoved, ni bila nikdar potrjena od Cerkve; ta delitev je nastala vsled mnenja teološke šole in vendar se je praksa vedno ravnala po šolskem mnenju, ne pa po nauku Cerkve, ki je ostal vedno enak. Šele Pij X. je podrl neugodni vpliv šole. Tretji del knjige obravnava umsko in moralno pripravo za prvo obhajilo. Knjiga, podprta s strogo znanstvenimi dokazi, je vsega priporočila vredna, ker je dokazala, da so papeževi evharistični dekreti bili naravnost potrebni.

Dr. Gr. Rožman.

2. Dr. F. Gutjahr, **Einleitung zu den hl. Schriften des Neuen Testaments**. 3. verb. u. verm. Aufl. Graz, Styria 1912. XI + 467 str.

Za avstrijska bogoslovna učilišča pač ni primernejšega učnega pripomočka za uvod v novi zakon, kakor priznana Gutjahrova knjiga. Tretja izdaja se bistveno ne razlikuje od prvih dveh. Avtor si bo moral pa pustiti dopasti marsikateri ugovor proti njegovi »južnogalaški teoriji«, ki še pač ni tako trdno dokazana, kakor se njemu dozdeva. Žal, da za kronologijo življenja sv. Pavla ni mogel več uporabiti zadnjih raziskavanj Deissmannovih. Zeleti bi bilo pri novi izdaji vsaj imenskega registra.

3. Dr. F. Gutjahr, **Die Briefe des hl. Apostels Paulus**. I. Bd.: Die zwei Briefe an die Thessalonicher und der Brief an die Galater. 1. u. 2. Heft; 2. verb. Aufl., Graz, Styria 1912.

Dunajski homiletični kongres je zahteval splošno večjo uporabo svetega pisma v pridigah. Pisma sv. Pavla so bogata zakladnica pridig, treba je le ključa. Tak ključ so Gutjahrove eksegeze. Sicer bi mogle tupatam biti še bolj praktične, a znanstveno so dobro izvedene. Najboljši praktični komentar Pavlovih pisem — Bispingov — se že antikvarično težko dobi, na njegovo mesto stopijo lahko Gutjahrove razlage. In naslednik je vreden svojega znamenitega prednika.

Dr. Gr. Rožman.

4. **Gebet und Betrachtung**. Vom ehrwürdigen Ludwig von Grana da aus dem Predigerorden. Aus dem Spanischen übersetzt von Dr. phil. theol. Jakob Ecker, Professor am Priesterseminar zu Trier. Dva zvezka. 12° (XLII + 990 S.). Freiburg & Wien 1912, Herdersche Verlags-handlung. K 8'88, vez. K 10'80.

Msgr baron de Mathies je izdal lansko leto lepo knjigo »Ars orandi«. Tudi pričujoče delo Ludovika Granaškega bi lahko tako nazvali. Uči človeka prave molitve v širšem smislu: molitve in premišljevanja. Vsaka stran tega lepega dela prča, da ima za avtorje svetega moža, ki ga je spisal, da opomore dejanski potrebi. Če je bila potreba takega dela velika že takrat, potem današnje razmere potrebe pouka o temeljnih vajah krščanskega življenja gotovo nič ne manjšajo.

Delo je razdeljeno v dva zvezka. V prvem govori o potrebi in koristi premišljevanja. Potem podaja navodilo za premišljevalno molitev, ki se le premalo vrši, ker manjka tvarine in tistega ognja in zbranosti, ki je potrebna za uspešno premišljevanje. Da nekoliko opomore tej potrebi, ima sedem lepih precej obsežnih premišljevanj o bridkem trpljenju našega Gospoda za jutraj in ravnoliko večernih premišljevanj o prevažnih predmetih: o grehu, življenju človekovem, smrti, sodbi, peklu, nebesih in o dobrotah božjih. Na koncu 1. dela je dodejan, morebiti manj logično, nauk o petih delih meditacije: pripravi, branju, premišljevanju, zahvali, kesu. V drugem delu govori o sredstvih v dosegu pobožnosti, o ovirah in običajnih izkušnjah, ki nadlegujejo pobožne duše. — Dodana je obema deloma razprava o moči molitve, postu in miloščini.

Dozdaj je bil le ta zadnji odlomek bolj znan; s to prestavo pa je odprt dostop do celotnega dela.

Ludovik Granaški je bil sam mož molitve, zato govori od srca. To in pa lepa oblika priklene človeka na njegove razprave. Gregor XIII. mu je sam pisal: »Kolikor jih je bralo s koristjo tvoje spise, toliko sinov si rodil v Kristusu in jim izkazal daleko večjo dobroto, kakor če bi slepim vid in mrtvim življenje izprosil od Boga.«

Iv. Kovač.

5. **Wer da?** Von P. Seb. von Oer, O. S. B. 2. Aufl. Herdersche Verlagshandlung. Freiburg im Br. Cena 60 vin.

Najvažnejše dolžnosti vojakove opisuje znani pisatelj benediktinec, ki je bil pred vstopom v red major na Saksonskem. Tu govori gotovo mož, ki vojaško življenje pozna ter ga objektivno presoja. Ker je spoznal nevarnosti, zmote in predsodke o vojaškem življenju in mnogo nevednosti, je spisal to knjižico. Obravnava o teh predmetih: Služba domo-

vini, pokorščina, zmernost, čistost, pogum, tovarištvo, vernost itd. Vse to je pa spisano jasno, živahno in razumljivo. Ni čudno, da je knjižico toplo priporočal vojaštvu nemški cesar. Dušnemu pastirju bo knjižica služila v poduk, ki ga naj nudi vojaškim novincem ob njihovem odhodu v vojaško službo.

J. Dolenc.

6. Rekrutenexerzitien. P. Aloys Schillings, O. M. I. Herdersche Verlagshandlung, Freiburg im Br. 1913. Cena 48 vin.

Spis podaja kratek pregled o zgodovini duhovnih vaj za vojaške novince. Skrb za vojaške novince je le del skrbi za vojaštvo. Nekateri mladeniči nimajo skoro pojma o vojaškem življenju, drugi pa vidijo le slabe strani. Duhovne vaje nameravajo podučiti novince ter jim naslikati objektivno vojaško življenje. Duhovne vaje za novince pospeše veselje do vere, poklica in življenja. Duhovne vaje se vrše najuspešneje v za to odločenih samostanih ali drugih podobnih zavodih. Tudi misijoni za novince se priporočajo. Na Nemškem je dušno pastirstvo izredno veliko doseglo z misijoni in duhovnimi vajami za vojaške novince. To dokazuje statistika udeležencev (o. c. str. 19—22). Pričela so se v katoliških društvih rokodelskih pomočnikov. V Avstriji se je tudi že s tem delom pričelo in upati je, da se bo krepko nadaljevalo.

J. Dolenc.

7. Dr. Tadej Stanislaw Grabowski: Słowiański poemat na tle polskem (A. Żakelj-Ledinski: »Vilkovo«.) Pod tem naslovom je izšel V. zvezek razprav prof. dr. Grabowskega, ki obravnavajo razne predmete iz zgodovine slovanskih slovstev, in po mojem mnenju je ta razprava izmed vseh najboljša. V nji obravnava pisatelj epično pesem našega starejšega pesnika Żaklja, ki je pod naslovom: »Vilkovo« izšla v »Novicah« l. 1856. Najprej govori o »Novicah« in o Żaklju po že znanih virih. Tu intam bi želeli, da bi kakšno sodbo nekoliko bolj preciziral, oziroma drugače stiliziral. Toda saj je to pravzaprav uvod, ne pa glavni del razprave. V glavnem delu preiskuje nastanek Żakljeve pesmi, njene poljske vire in vzore in išče ter nam predstavlja zgodovinski tip glavnega junaka Martina Sapiehe. — Za to razpravo moramo Slovenci biti hvaležni mlademu poljskemu učenjaku. Monografije iz zgodovine slovenskega slovstva so pri nas redke prikazni, oziroma nimajo nobenega znanstvenega pomena. Veseli moramo torej biti, da začenjajo Poljaki mašiti vrzeli v našem znanstvenem delovanju. — Pri pomnim še, da pisateljeva literarna poštenost skoro že sega čez mejo skrupuloznosti. Ne samo, da omenja vsak najmanjši vir in virček, ki mu je služil pri njegovi razpravi, kar je hvalevredno, celo v uvodu se toplo zahvaljuje tudi vsakemu znanцу, ki mu je služil bodisi tudi z najmanjšo informacijo. Dvoje lepih slik (Ledine — rojstni kraj Żaklja in fotografija »Novic«) krasi knjižico. — Naj bi segli po nji tudi Slovenci, zlasti, ker se tako tudi s čitanjem že znanega jezika najlažje nauče praktično poljskega jezika.

Dr. L. Lenard.

8. »Sv. Bonifacij« v sedmih jezikih. Na Dunaju je nedavno zborovalo Bonifacijevno društvo, ki ima namen, boriti se proti proćodrimski propagandi. Med drugimi je kot govornik nastopil p. grof Gallen iz samostana Emavs v Pragi. Poudarjal je, da je društvena stvar v minolem letu odločno napredovala. Na centralo je prispelo 400.000 K; samo prostovoljnih darov je bilo 200.000 K. Glavno orožje društva je njegovo glasilo »St. Bonifatius«, ki izhaja doslej v nemškem in češkem jeziku. Toda v bodoče se bo list tiskal za vse narode Avstrije v njihovih jezikih. V najkrajšem času bo list začel izhajati v poljskem in rusinskem in še letos v italijanskem, hrvaškem in slovenskem jeziku.

Glasba.

1. Stanko Premrl: **Hvalite Gospoda v njegovih svetnikih!** 20 pesmi v čast svetnikom za mešan zbor. V Ljubljani 1913. Založila Kat. Bukvarna. Cena: part. K 2'40, glasovi po K —'60.

Novo delo v vsakem oziru! Zdi se, da hoče slovenska cerkvena glasba s tem delom razširiti svoje obzorje in stopiti čez meje one izvožene harmonije, ki smo je bili dosedaj navajeni v večini slovenske cerkvene glasbe. Moderni slog, ki so ga uvedli v slovensko glasbo »Novi Akordi«, se pozna vsem skladbam te zbirke, dasiravno so melodije večinoma zelo preproste in domače. Pesmi so skoro vse precej težke in kjer jih zbor ne bo natančno in lepo izvajal, zaenkrat ne bodo napravile vtisa. Naše ljudi moramo v tem oziru višje dvigniti, da se jim ne bodo lepe zdele kake trivialne harmonije, ampak da bodo imeli zmisla tudi za moderno glasbo, kateri se nikakor ne more odrekati globok umetniški občutek in velika lepota. Seveda se bodo morali tudi naši organisti drugače potruditi s svojimi zbori kot se pa zdaj. In če se zadnji čas čujejo glasovi proti zelo umetnim (t. j. modernim) skladbam v cerkvi, temu ni kriva moderna umetnost, ki tudi religiozna čustva zna globoko umevati in visoko dvigniti, ampak naši organisti, ki napravljajo iz modernih skladb — karikature. — Torej Premrla v roke in študirati ga! Kjer se bo lepo proizvajal, bodo ljudje zelo zadovoljni.

Fr. Z.

2. Anton Grum: **Aleluja. 10 velikonočnih pesmi.** Op. 8. Cena K 1'20. V Ljubljani 1913. Založila Katoliška Bukvarna.

Za zборе na deželi so pesmice zelo dobro došle. Velikonočnih skladb je manjkalo, zato se zdi, da bo ta zbirka našla dovolj odmeva. Nauči se jih vsak zbor lahko, tudi najmanjši. Žepna oblika je zelo pripravna za procesijo. Sicer pa pesmi ne nudijo ničesar novega, harmonija navadna, melodije lahko tekoče. Koncem druge pesmi bi bila pri prvem aleluja boljša kaka druga harmonija kakor pa ona fantovska v tercah.

Fr. Z.

3. Fr. Gerbič: **12 Pange lingua — Tantum ergo — Genitori.** IV. voc. inaequal. Op. 49. Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani 1912. Cena: partitura K 1'80, glasovi po 40 vin. Odobreno od knezoškofijskega ordinariata ljubljanskega.

Preproste, povsem homofone skladbe; celo kake preproste imitacije, ki bi jim dale veliko več življenja, se strogo izogibljejo. Harmonija ne gre čez meje dosedanje slovenske cerkvene glasbe. Zbori na deželi, kateri so že obrabili Cecilijine speve te vrste in katerim se zdijo dr. Kimovčevi pretežki, bodo radi posegli po tej zbirki radi velike lahkote, preproste harmonije in zelo lepo tekoče melodije. Če se bodo te skladbe izvajale s pravilno dinamiko in veliko natančnostjo, bodo brez dvoma vedno vplivale. Fr. Z.

Priporočilo knjig.

Katoliška Bukvarna priporoča iz svoje založbe nastopni knjigi, ki ju je izdala Marijina družba v ljubljanskem semenišču:

1. O. J. Lintelo: **Mladini!** Pogosto in vsakdanje sv. obhajilo. K —'30, 20 izvodov ali več po K —'25.

Knjižica prepričevalno govori o potrebi pogostnega sv. obhajila za mladino; obsega tudi daljšo in krajšo pripravo in zahvalo za pogostno in vsakdanje sv. obhajilo.

2. O. J. Lintelo: **Staršem in vzgojiteljem!** Navajajte otroke, da bodo hodili pogosto k sv. obhajilu. K —'25, 20 izvodov in več po K —'20.

V drugi izdaji priljubljene knjižice so natisnjeni tudi glavni odloki sv. očeta Pija X. o pogostnem in vsakdanjem sv. obhajilu.